

Wprowadzenie

Zgodnie z wprowadzoną w 2018 r. nowelizacją ustawy o samorządzie gminnym, Burmistrz Kałuszyna w tym roku po raz pierwszy przedstawia Radzie Miejskiej raport o stanie gminy.

Raport podsumowuje działalność organu stanowiącego – Burmistrza w roku 2018. Zakres opracowania obejmuje ogólną charakterystykę Gminy, infrastruktury społecznej z zakresu oświaty i wychowania, spraw społecznych, ochrony zdrowia, bezpieczeństwa, kultury, sportu i rekreacji oraz charakterystykę infrastruktury technicznej z uwzględnieniem realizacji polityk, programów, strategii, uchwał Rady Miejskiej. W opracowaniu zawarto również ogólne informacje o budżecie gminy za 2018 rok, realizacji zadań inwestycyjnych oraz budżetu obywatelskiego.

Informacje zebrane, przeanalizowane i zawarte w niniejszym dokumencie pochodzą z wielu źródeł: dokumentów, opracowań będących w posiadaniu Urzędu Miejskiego, informacji i sprawozdań z działalności poszczególnych gminnych jednostek organizacyjnych, informacji i opracowań GUS.

Raport został opracowany we własnym zakresie przez Urząd Miejski w Kałuszynie.

Celem opracowania poza wypełnieniem obowiązku ustawowego było dostarczenie radnym i społeczeństwu informacji o jakości życia mieszkańców, sytuacji gospodarczej miasta i gminy Kałuszyn oraz zwiększenie wiedzy na temat funkcjonowania samorządu gminnego.

I. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Kałuszyn jest gminą miejsko- wiejską położoną w województwie mazowieckim, we wschodniej części powiatu mińskiego. Gmina Kałuszyn graniczy : od północy z gminami Grębków, Wierzbno i Dobrze, od wschodu z Gminą Kotuń, od południa z gminami Mrozy i Ceglów, od zachodu z Gminą Jakubów.

Obszar gminy o powierzchni 94,4 km² stanowi 8% powierzchni powiatu mińskiego.

Gmina Kałuszyn na tle powiatu mińskiego

Źródło: www.administracja.mac.gov.pl

W granicach administracyjnych miasta Kałuszyn znajduje się 13 % powierzchni, zaś pozostałe 87 % stanowi teren wiejski gminy.

Na system osadniczy gminy składa się 30 miejscowości.

Rolę ośrodka gminnego pełni miasto Kałuszyn. Miasto jest centralnie położone w stosunku do całości gminy. Ponadto system osadniczy charakteryzuje się zwartością niewielkich wsi położonych w niedużej odległości od Kałuszyna i od siebie: od ok. 0,5 km – Patok, Szymony, Olszewice, Ryczołek, Kazimierzów, do ok. 4 km – Chrościce, Wity, Milew, Leonów. Najdalej położone miejscowości to w odległości ok. 12 km od Kałuszyna - Garczyn Duży, Garczyn Mały, Zimnowoda, Gołębiówka.

1. Środowisko przyrodnicze

Gmina Kałuszyn położona jest w dorzeczu Bugu na pograniczu dwóch regionów geograficznych: Kotliny Warszawskiej na zachodzie i Wysoczyzny Siedleckiej na wschodzie. Mazowsze pod względem ukształtowania powierzchni stanowi płaską kotlinę, jednak na wschód od Wisły teren ten podnosi się z wolna osiągając pod Kałuszynem 223 m n.p.m. Występuje tu niewielki rozdoliniony garb, będący najokazalszą wyniosłością pomiędzy Wisłą i Bugiem, dalej zaś ciągną się już monotonne równiny podlaskie. Ta wyniosłość terenu dość silnie rozcięta przez erozję licznych cieków wodnych nazywana jest w literaturze „guzem kałuszyńskim”. Ponieważ tu bierze początek kilka małych rzeczek płynących do Wisły i Bugu, niektórzy autorzy ten guz terenowy nazywają również „kałuszyńskim węzłem wodnym”.

Gmina Kałuszyn charakteryzuje się znaczną powierzchnią gruntów rolnych – na ogólną powierzchnię geodezyjną 95 km² stanowią one 68,9 %, zaś powierzchnia lasów i gruntów pod zalesienie stanowi 22,8 %.

Przez Kałuszyn, a także w pobliżu miejscowości Olszewice i Szymony przepływa rzeczka Witówka. W okolicach Sinołęki, Milewa i Mroczk, przepływa rzeczka Gawroniec, kierująca się ku północnemu zachodowi.

W pobliżu Chrościc i Wólki Kałuskiej przepływa rzeczka Rządza, która w początkowym biegu płynie w kierunku południowym i południowo-zachodnim, a następnie kieruje się ku północnemu zachodowi.

Ważnym dziedzictwem Gminy Kałuszyn są zasoby przyrodnicze.

Na terenie Gminy występują:

- pomniki przyrody ożywionej - lipa drobnolistna zlokalizowana na terenie probostwa Parafii Rzymsko-Katolickiej w Kałuszynie; - lipa drobnolistna "Renata" znajdująca się w parku podworskim w Sinołęce; 2 dęby szypułkowe w miejscowości Leonów;
- pomniki przyrody nieożywionej – głazy narzutowe na gruntach wsi Garczyn Duży: dwa granity różowe- średnioziarnisty i gruboziarnisty oraz gnejs szary;
- użytek ekologiczny „Sosny Olszewickie” o pow. 0,22 ha, którego przedmiotem ochrony jest unikatowe stanowisko sosny zwyczajnej o zachowanym naturalnym pokroju korony, starodrzew sosonowy liczy ok. 300 lat;
- na terenie gminy znajduje się fragment rezerwatu przyrody „Przełom Witówki” o powierzchni ok. 6,25 ha, który w całości zajmuje obszar 92,11 ha i położony jest w obrębie gminy Mrozy;
- południową część gminy obejmuje Miński Obszar Chronionego Krajobrazu;
- przy dworach w Sinołęce i Gołębiówce znajdują się parki zabytkowe.
- Na skraju północnej części miasta zlokalizowany jest zbiornik wodny „zalew Karczunek”, który jest siedliskiem ptactwa wodnego, ryb oraz służy do celów wypoczynkowo-rekreacyjnych;

2. Dane demograficzne

Wg danych na koniec 2018 roku na terenie Gminy Kałuszyn mieszkało 5871 osób, z czego 50,08 % stanowiły kobiety, a 49,92 % mężczyźni. Na terenie miasta zamieszkiwało 2883 osoby, a na terenie wiejskim gminy 2988. Strukturę przestrzenną rozmieszczenia ludności w 2018 r. wg płci obrazuje poniższe zestawienie.

Ludność Gminy Kałuszyn wg płci

Lokalizacja na terenie Gminy	ogólna liczba ludności	Liczba kobiet	% udział w ogólnej liczbie mieszk.	Liczba mężczyzn	% udział w ogólnej liczbie mieszk.
miasto Kałuszyn	2883	1466	50,85 %	1417	49,15 %
teren wiejski gminy	2988	1474	49,33 %	1514	50,67 %
RAZEM	5871	2940	50,08 %	2931	49,92 %

Dane statystyczne Urzędu Miejskiego wg stanu na 31.12.2018 r.

Struktura przestrzenna rozmieszczenia ludności z podziałem na miasto i teren wiejski w wybranych latach

Liczba ludności w wybranych latach	2002 r.	2005 r.	2010 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.
w mieście	2876	2888	2937	2924	2929	2922	2883
na terenie wiejskim gminy	3371	3311	3133	3009	3034	3006	2988
Ogółem	6247	6199	6070	5933	5963	5928	5871

Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W latach 2002 – 2018 zmieniała się struktura przestrzenna rozmieszczenia ludności w gminie. Na terenie wiejskim gminy nastąpiło zmniejszenie liczby ludności o ok. 11 % w 2018 r. w porównaniu do 2002 roku. W samym mieście w 2018 roku liczba mieszkańców wzrosła o ok. 0,2 % w porównaniu do roku 2002. Ogółem w gminie na przestrzeni lat nastąpił spadek liczby ludności o ok. 6,2 % w 2018 roku w porównaniu z 2002 rokiem. Wg danych GUS z 2017 roku średni wiek mieszkańców wynosi 40,5 lat i jest nieco niższy do średniego wieku w województwie (41,2 lat) i w kraju (41,4 lat).

Struktura ekonomicznych grup wieku ludności Gminy Kałuszyn na tle regionu i kraju

Struktura wieku ludności wg grup ekonomicznych	miasto i gmina Kałuszyn	powiat miński	województwo mazowieckie	Polska
wiek przedprodukcyjny (do 18 lat)	19,4	20,6	18,9	18,0
wiek produkcyjny	60,3	60,6	60,1	61,2

(kobiet od 18-59 lat i mężczyzn 18-64 lat)				
wiek poprodukcyjny (kobiety 59 +...lat i mężczyźni 64+ ...lat)	20,3	18,7	21,0	20,8
Razem	100	100	100	100

Dane statystyczne wg stanu na 31.12.2017r.

Wybrane wskaźniki obciążenia demograficznego

Grupy ekonomiczne	w gminie	w powiecie	w województwie	w kraju
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	65,9	64,9	66,4	63,4
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	33,7	30,9	35,0	34,0

Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Populacja mieszkańców Gminy Kałuszyn charakteryzuje się:

- wyższym niż w powiecie w kraju udziałem ludności w wieku przedprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym,
- niższym niż w powiecie, lecz z nieco wyższym niż w kraju i województwie udziałem ludności w wieku produkcyjnym ogólnej liczby ludności,
- niższym niż w kraju i województwie, lecz wyższym niż w powiecie udziałem ludności w wieku poprodukcyjnym.

Przyrost naturalny w Gminie

Przyrost naturalny w gminie Kałuszyn na przestrzeni lat 1995 – 2018 ulegał wahaniom, przyjmował wartości ujemne, jednak w ostatnich latach, tj. w 2014, 2016, 2017 roku był dodatni, zaś w 2018 r. był ujemny i wynosił – 37.. Najkorzystniejszy był w 2014 roku wynosił 14 i na 1000 mieszkańców wynosił 2,35. Dane dotyczące ruchu naturalnego ludności (urodzenia i zgony) przedstawia poniższa tabela.

Przyrost naturalny w Gminie w latach 1995 - 2018

Wyszczególnienie/ Rok	1995 r.	2000 r.	2005 r.	2010 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.
Urodzenia	83	82	62	75	69	62	67	68	51
Zgony	97	89	66	86	51	64	63	66	88
Przyrost naturalny ogółem	- 14	- 7	- 4	- 11	14	- 2	4	2	-37

Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Migracje

Saldo migracji jest kolejnym czynnikiem, mającym istotny wpływ na liczbę ludności na danym obszarze. Przeprowadzono analizę migracji ludności w gminie w latach 1995-2015, w odstępach czasowych co pięć lat i ostatnich trzech latach. Na przestrzeni ostatnich dwudziestu lat liczba zameldowań jak i wymeldowań z terenu Gminy ulegała wahaniom. Saldo migracji w Gminie Kałuszyn (różnica między liczbą osób, które zameldowały się na terenie Gminy a liczbą osób, które się z niej wymeldowały w danym roku) przyjmowało wartości ujemne. Jedynie w 2005 roku liczba zameldowań była znacznie wyższa od wymeldowań i saldo było dodatnie. W ostatnich czterech latach było ujemne. Dane dotyczące ruchu migracyjnego ludności przedstawia poniższa tabela.

Migracje na pobyt stały w gminie Kałuszyn

Wyszczególnienie/Rok	1995 r.	2000 r.	2005 r.	2010 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.
Zameldowania	65	48	83	50	27	43	38	107
Wymeldowania	89	54	59	64	70	59	69	130
Zameldowania z zagranicy	0	0	0	0	0	0	1	0
Wymeldowania za granicę	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo migracji	-24	-6	24	-14	-43	-16	-30	-23

Opracowanie własne na podstawie danych GUS

3. Poziom wykształcenia

W opracowaniach statystycznych brak jest aktualnych danych dotyczących poziomu wykształcenia w gminach, przyjmowane są dane dla powiatu, które nie odzwierciedlają aktualnej sytuacji względem poziomu wykształcenia. Należy jednak założyć, że obecnie w Gminie Kałuszyn, podobnie jak w całej Polsce wyższy jest udział osób z wykształceniem wyższym. Ogólne tendencje w tym zakresie można zaobserwować na przykładzie danych, które zostały opracowane na podstawie NSP 2011 dla powiatu mińskiego, województwa mazowieckiego i kraju – tabela poniżej.

Poziom wykształcenia w powiecie, województwie i kraju w roku 2002 i 2011

Rodzaj wykształcenia	powiat miński (w %)		województwo mazowieckie (w %)		Polska (w %)	
	2002 r.	2011 r.	2002 r.	2011 r.	2002 r.	2011 r.
wyższe	7,84	16,17	14,2	24,4	10,2	17,9
średnie i policealne	31,61	34,54	35,6	34,8	32,6	33,3

zasadnicze zawodowe	24,01	22,16	18,6	17,3	24,1	22,9
gimnazjalne	-	5,16	-	4,7	-	5,2
Podstawowe ukończone, podst. nieuk. i bez wykształcenia	4,92	1,57	31,6	18,8	33,1	20,7

Oprac. na podstawie danych NSP z 2002 r. i 2011 r.

W latach 2002-2011 wyraźnie wzrosła liczba osób z wykształceniem wyższym. W powiecie mińskim wzrost ten wyniósł ponad 100%, na wyższym poziomie ukształtowała się także liczba mieszkańców z wykształceniem średnim i policealnym, znacznie mniej odnotowano osób z wykształceniem podstawowym i bez wykształcenia. Wyniki te świadczą o znacznej poprawie poziomu wykształcenia w powiecie mińskim w porównaniu z województwem i krajem. Należy uznać, że podobna tendencja występuje także w mieście i gminie Kałuszyn.

4. Rynek pracy

W gminie Kałuszyn w roku 2017 w rejestrze REGON zarejestrowane były 444 podmioty gospodarki narodowej, z czego 367 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 35 nowych podmiotów, a 28 podmiotów zostało wyrejestrowanych. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie Kałuszyn najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (46.0%) oraz Budownictwo (12.3%).

Analizując wielkość podmiotów gospodarczych wg kryterium liczby zatrudnionych na terenie najwięcej jest podmiotów zatrudniających do 9 osób – 95,50 %, od 10 do 49 osób 4,28 %.

Ilościowe zestawienie podmiotów gospodarczych wg klas wielkości przedstawia poniższa tabela.

Podmioty gospodarcze wg klas wielkości w 2017 roku /wg kryterium liczby pracujących/

Wyszczególnienie	2017
Mikro przedsiębiorstwa (0 - 9 zatrudnionych)	424
Małe przedsiębiorstwa (10 – 49 zatrudnionych)	19
Średnie przedsiębiorstwa (50-249 zatrudnionych)	1
Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa (<250 zatrudnionych)	444

Źródło: dane GUS

Liczbę osób pracujących w Gminie Kałuszyn wg płci w 2017 roku /bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób/ przedstawia poniższa tabela.

Liczba pracujących w gminie Kałuszyn w 2017 roku

Wyszczególnienie	2017
Ogółem pracujący	919
Pracujące kobiety	520
Pracujący mężczyźni	399

Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wśród pracujących zdecydowanie przeważają kobiety. Wg danych GUS za 2017 rok 56,58 % pracujących ogółem stanowiły kobiety, a 43,42 % mężczyźni. Na 1000 mieszkańców gminy Kałuszyn pracowało 156 osób.

Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Kałuszyn 543 osób wyjeżdżało do pracy poza teren gminy, a 266 pracujących przyjeżdżało do pracy spoza gminy. Saldo przyjazdów i wyjazdów wyniosło minus 277.

Uwzględniając, że znaczącą powierzchnię gminy /68,9%/ stanowią grunty rolne jednym ze źródeł utrzymania mieszkańców Gminy jest rolnictwo. Według danych Powszechnego Spisu Rolnego z 2010 roku w gminie było 759 gospodarstw rolnych, z czego 671 prowadziło działalność rolniczą. Wśród nich było 39 o powierzchni do 1 ha łącznie, 299 gospodarstw o powierzchni od 1 do 5 ha, 298 gospodarstw o powierzchni od 5 do 15 ha oraz 35 gospodarstw o powierzchni 15 ha i więcej.

II. REALIZACJA UCHWAŁ RADY GMINY

Stosownie do art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym Burmistrz jest organem wykonawczym Gminy do którego zadań należy wykonywanie Uchwał Rady Miejskiej i zadań gminy określonych przepisami prawa. W 2018 roku Burmistrz Kałuszyna przy pomocy Urzędu Miejskiego realizował uchwały podjęte przez Radę Miejską kadencji 2014 – 2018, zaś po wyborach samorządowych zarządzonych na 21 października 2018 r uchwały podjęte przez Radę Miejską kadencji 2018 – 2023.

W 2018 roku Rada Miejska kadencji 2014 – 2018 obradowała na 8 sesjach zwyczajnych i 1 sesji nadzwyczajnej i podjęła 54 uchwały. Podjęte uchwały dotyczyły:

- zmian Wieloletniej Prognozy finansowej na lata 2018 – 2024 - 8 uchwał,
- zmian w budżecie gminy Kałuszyn na 2018 rok - 8 uchwał,
- zatwierdzenia sprawozdań finansowych za 2017 rok, ustalenia stawek podatkowych na 2019 rok na terenie gminy Kałuszyn – 4 uchwały,
- udzielenia burmistrzowi absolutorium, ustalenia wynagrodzenia – 2 uchwały,
- uchwalenia gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na 2018 r., wspierania rodziny na lata 2018-2021, ustalenia trybu i sposobu powoływania zespołu interdyscyplinarnego, programu opieki nad zwierzętami na 2018 r., program współpracy z organizacjami pożytku publicznego na 2019 rok – 5 uchwał ,
- ustalenia zasad i trybu przyznawania nagród za osiągnięcia sportowe - 1 uchwała,
- ustalenia opłat za przedszkole, planu dofinansowania doskonalenia nauczycieli – 2 uchwały,

- spraw z zakresu gospodarowania mieniem komunalnym - 5 uchwał,
- planowania przestrzennego – 1 uchwała,
- zagadnień związanych z dostarczaniem wody i odprowadzaniem ścieków – 3 uchwały,
- zarządzenia przedterminowych wyborów sołtysa w sołectwie Milew – 1 uchwała, podziału gminy na okręgi wyborcze i stałe obwody głosowania – 2 uchwały,
- spraw związanych z powoływaniem komisji, uchwaleniem statutów gminy i jednostek organizacyjnych – 4 uchwały,
- zlecenia przeprowadzenia kontroli i jej wyników -2 uchwały,
- pozostałych spraw – utworzenie miejsc okazjonalnie wyk. do kąpieli, uchylenia uchwały w sprawie objęcia obszaru tarnobrzesckiej strefy ekonomicznej, określenia i lokalizacji przystanków komunikacyjnych na terenie gminy, limitu sprzedaży napojów alkoholowych na terenie gminy – 6 uchwał.

Rada Miejska kadencji 2018 – 2023 w 2018 r. obradowała na 4 sesjach zwyczajnych i podjęła 24 uchwały. Podjęte uchwały dotyczyły:

- organizacji pracy Rady nowej kadencji wybór przewodniczącego, wiceprzewodniczącego, członków komisji/, planu pracy komisji stałych i Rady na 2019 rok, ustalenia wynagrodzenia dla Burmistrza – 9 uchwał,
- gospodarki finansami gminy - 8 uchwał,
- uchwalenia Wieloletniej prognozy finansowej na lata 2019 – 2028 i Budżetu gminy na 2019 rok – 2 uchwały,
- zarządzenia wyborów do organów jednostek pomocniczych gminy - 1 uchwała,
- gospodarki nieruchomościami – 2 uchwały, spraw społecznych - 2 uchwały.

Podjęte przez Radę Miejską uchwały Burmistrz Kałuszyna zgodnie z woj. 90 ust. 1 i 2 ustawy o samorządzie gminnym przekazał w nieprzekraczalnym terminie 7 dni do organów nadzoru jakimi są w zakresie zgodności z prawem – Wojewoda Mazowiecki, a w zakresie spraw finansowych – Regionalna Izba Obrachunkowa.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej, uchwały opublikowane zostały w Biuletynie Informacji Publicznej, zaś uchwały stanowiące akty prawa miejscowego w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego.

W podjętych przez Radę Miasta uchwałach organy nadzoru nie stwierdziły żadnych nieprawidłowości potwierdzając tym samym fakt, że uchwały są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa i nie naruszają właściwego gospodarowania finansami publicznymi.

Nie zaszła również potrzeba wydawania przez organ nadzoru jakim jest Wojewoda Mazowiecki zarządzeń zastępczych w trybie art. 98a ust. 1 i 2 ustawy samorządowej.

III. INFORMACJA O REALIZACJI POLITYK, PROGRAMÓW I STRATEGII

W realizacji zadań gminy w 2018 roku uwzględniane były uchwalone przez Radę Miejską w Kałuszynie polityki, programy i strategii oraz plany roczne, do których zaliczyć należy w szczególności:

- Strategia Rozwoju Gminy Kałuszyn do 2020 roku przyjęta uchwałą Nr XXI/116/05 Rady Miejskiej w Kałuszynie z dnia 26 lutego 2005 r.
- Plan odnowy miejscowości Kałuszyn w latach 2010 – 2018 uchwalony uchwałą Nr XXXII/218/2010 Rady Miejskiej w Kałuszynie z dnia 29 września 2010 r.
- Program usuwania azbestu z terenu gminy na lata 2012-2032 uchwalony uchwałą Nr XXVII/209/2014 z dnia 28 lutego 2014 r.
- Uchwalenie założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię i paliwa gazowe dla miasta i gminy Kałuszyn uchwałą Nr XXX/240/2014 z dnia 27 maja 2014 r.
- Plan gospodarki niskoemisyjnej dla miasta i gminy Kałuszyn uchwalony uchwałą Nr XIII/87/2015 Rady Miejskiej z dnia 30 grudnia 2015 r.
- Program ochrony środowiska na lata 2016 -2019 z perspektywą na lata 2020-2023 uchwalony uchwałą Nr XXI/133/2016 Rady Miejskiej
- Wieloletni Program Gospodarki Mieszkaniowym Zasobem Gminy na lata 2016 -2020 przyjęty uchwałą Nr XIX/121/2016 Rady Miejskiej z dnia 14 lipca 2016 r.
- Program Rewitalizacji Gminy Kałuszyn na lata 2016-2022 przyjęty uchwałą Nr XXVIII/198/2017 Rady Miejskiej z dnia 29 marca 2017 r.
- Strategia rozwiązywania problemów społecznych w gminie Kałuszyn do 2025 roku uchwalona uchwałą Nr XXXV/232/2017 Rady Miejskiej z dnia 7 listopada 2017 r.
- Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie Gminy Kałuszyn na lata 2016-2020 uchwalony uchwałą Nr XVII/109/2016 z dnia 27 kwietnia 2016 r.
- Gminny program wspierania rodziny na lata 2018 -2021 przyjęty uchwałą Nr XLII/291/2018 z dnia 28 września 2018 r.
- Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w gminie Kałuszyn na 2018 rok przyjęty uchwałą Nr XXXVII/254/2018 Rady Miejskiej z dnia 28 lutego 2018 r.
- Program współpracy Gminy Kałuszyn z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami w rozumieniu przepisów ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w 2018 r. przyjęty uchwałą Nr XXXVI/249/2017 Rady Miejskiej z dnia 28 grudnia 2017 r.
- Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Kałuszyn na 2018 r. przyjęty uchwałą Nr XXXVII/251/2018 Rady Miejskiej z dnia 28 lutego 2018 r.

IV. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

1. Oświata i wychowanie

Gmina prowadzi następujące placówki oświatowe:

- Szkoła Podstawowa w Kałuszynie ze Szkołą Filialną w Chrościcach;
- Gimnazjum Publiczne w Kałuszynie;
- Przedszkole Publiczne w Kałuszynie.

Stan organizacji szkół i przedszkola w roku szkolnym 2017/2018 oraz 2018/2019 z uwzględnieniem liczby oddziałów i liczby dzieci w poszczególnych placówkach przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Rok szkolny 2017/2018		Rok szkolny 2018/2019	
	Liczba oddziałów	Liczba dzieci	Liczba oddziałów	Liczba dzieci
Przedszkole	6	149	6	143
Oddziały „0” w szkole podstawowej	4	63	4	78
Szkoła podstawowa	19	423	25	482
Gimnazjum	6	124	3	69
Razem	35	759	38	766

W roku szk. 2018/2019 w Szkole Podstawowej zwiększyła się liczba dzieci i oddziałów, natomiast w Gimnazjum uległa zmniejszeniu.

Powyższe spowodowane jest reformą edukacji. Od roku szkolnego 2017/2018 rozpoczęło się stopniowe wygaszanie gimnazjów i tym samym w kolejnych latach rekrutacja do tych szkół nie jest już prowadzona. 1 września 2017 r. uczniowie kończący w roku szkolnym 2016/2017 klasę szóstą szkoły podstawowej stali się uczniami siódmej klasy szkoły podstawowej.

W roku szkolnym 2018/2019 do szkoły podstawowej uczęszczają uczniowie klas ósmych, a ostatni rocznik dzieci klas trzecich ukończy gimnazjum. Od 1 września 2019 r. w ustroju szkolnym gimnazja nie będą już funkcjonować.

W przedszkolu struktura poszczególnych oddziałów w roku szkolnego dostosowywana jest do zapotrzebowania społecznego tj.. łączenie w oddziały dzieci 3 i 4 letnich, 4 i 5 letnich oraz organizacja oddziałów pięciogodzinnych lub całodziennych.

Kadra pedagogiczna placówek w roku szkolnym 2017/2018 oraz 2018/2019

Rok szkolny 2017/2018

Rodzaj placówki	Stopień awansu zawodowego nauczycieli				Razem etaty
	Stażyści	Kontraktowi	Mianowani	Dyplomowani	
Przedszkole	1	3	5	3	12 zatrudnionych na 12 etatach

Szkoła Podstawowa	2	4	11	32	49 zatrudnionych na 42,04 etatu
Gimnazjum	-	2	11	9	22 zatrudnionych na 16,97 etatu
Razem	3	9	27	44	83 zatrudnionych na 64,05 etatu

Rok szkolny 2018/2019

Rodzaj placówki	Stopień awansu zawodowego nauczycieli				Razem etaty
	Stażyści	Kontraktowi	Mianowani	Dyplomowani	
Przedszkole	-	3	4	4	11 zatrudnionych/11 etatach
Szkoła Podstawowa	2	4	11	37	54 zatrudnionych na 48,44 etatu
Gimnazjum	-	1	5	6	12 zatrudnionych na 4,61 etatu
Razem	2	8	20	47	77 zatrudnionych na 64,05 etatu

W każdej placówce poza kadrą pedagogiczną zatrudnieni są pracownicy obsługi.

Zatrudnienie w poszczególnych placówkach przedstawia poniższe zestawienie

Nazwa stanowiska\Placówka	Przedszkole	Szkoła Podstawowa	Filia SP	Gimnazjum
Sekretarz szkoły	-	1	-	1
Intendent	1	1	-	-
Pomoc nauczyciela	3	1	-	-
Koordinator zajęć	-	1	-	-
Kucharka, pomoc kucharki	2	3	-	-
Woźna	2	3	0,5	-
Sprzątaczką	-	-	-	3,25
Opiekun dzieci na przejściu	-	1	-	-
Konserwator	-	1	-	-
Ogółem:	8	12	0,5	3,25

Opiekun dzieci na przejściu zabezpiecza przejście dzieci uczęszczających do placówek na przejściu dla pieszych przez ul. Warszawską /przy skrzyżowaniu z ul. Pocztową/, konserwator obsługuje Szkołę Podstawową i Gimnazjum.

Dowożenie uczniów do szkół

W roku szkolnym 2017/2018 roku dowożonych było 286 uczniów do szkół w Kałuszynie i Filii w Chrościcach, co stanowiło 46,9% ogółu uczniów. Dowóz uczniów od września 2017 r. do maja 2018 r. wykonywał PKS w Mińsku Mazowieckim, a od czerwca 2018 r. PKS w Sokołowie Podlaskim. Gmina ponosiła koszt zakupu biletów miesięcznych dla uczniów, dla bezpiecznego dowozu uczniów zatrudniała trzy opiekunki oraz

finansowała dowóz sześciorga dzieci do Zespołu Szkół Specjalnych w Ignacowie i jednego dziecka do Przedszkola Integracyjnego w Węgrowie. Koszt dowozu uczniów do szkół w 2018 roku to kwota 334.745,62 zł.

Świetlice szkolne

W Szkole Podstawowej w Kałuszynie funkcjonuje Świetlica, Szkoła prowadzi dożywianie dla uczniów, a posiłki przygotowywane są przez miejscową kuchnię. W 2018 roku dzieci korzystały z programów i akcji realizowanych w szkole: rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, „Owoc dla każdego”, akcji „Szkłanka mleka”. Uczniowie szkół brali udział w wielu konkursach, przeglądach, których nie sposób wymienić osiągając liczne sukcesy.

Szkoła Podstawowa była organizatorem przedsięwzięć o zasięgu ponadlokalnym, które są realizowane cyklicznie od kilku lat, m.in.:

- IX Powiatowego Konkursu Wiedzy Mitologicznej „Z mitologia za pan brat”,
- Powiatowego Konkursu Recytatorskiego Jednego Wiersza,
- VIII Międzygminnego Konkursu Ortograficznego,
- XII Memoriału im. Tomka Chrościckiego / współzawodnictwo organizowane przez SP i Gimnazjum/,
- organizacja II Ekumenicznej Nocy Biblijnej.

Placówki oświatowe współpracują ze środowiskiem lokalnym, z samorządem, gminnymi jednostkami organizacyjnymi, organizacjami pozarządowymi w szczególności przy organizowaniu wydarzeń kulturalnych, patriotycznych, obchodów rocznicowych i świąt. Szczegółowa informacja z realizacji zadań oświatowych na terenie gminy Kałuszyn w roku szkolnym 2017/2018 była tematem obrad Rady Miejskiej w m-cu wrześniu 2018 r.

Wyniki egzaminu gimnazjalnego:

W 2018 roku do egzaminu przystąpiło 55 uczniów klas trzecich. Wyniki egzaminu miejscowego Gimnazjum i w powiecie mińskim przedstawia poniższe zestawienie :

Nazwa przedmiotu	Wyniki w Gimnazjum	Wyniki w powiecie
Część humanistyczna:		
Język polski	64	70
Historia	52	61
Część matematyczno-przyrodnicza:		
Matematyka	50	54
Przedmioty przyrodnicze	59	59
Część językowa:		
Język angielski poziom podstawowy	67	71
Język angielski poziom rozszerzony	57	54
Język rosyjski poziom podstawowy	88	65
Język niemiecki poziom podstawowy	53	59

Finanse oświaty

Wykonanie wydatków ogółem 8.356.007,56 zł – 99,14 % planowanych, w tym: wydatki bieżące – 8.326.287,56 zł tj. 99,14 %, wydatki majątkowe – 29.720,00 . W ramach

wydatków majątkowych wykonano dokumentację projektową planowanej rozbudowy budynku Przedszkola.

Opieka nad dziećmi w wieku od 0 do 3 lat

Na podstawie ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 w 2015 roku samorząd utworzył Gminny Żłobek, który zapewnia opiekę dla 30 dzieci.

Wspieranie edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży

Na podstawie Uchwały Nr XXVI/248/2017 Rady Miejskiej w Kałuszynie z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania stypendiów dla uczniów każdego roku na okres od lutego do czerwca uczniom klas IV – VIII szkoły podstawowej i gimnazjum przyznawane są stypendia Burmistrza za szczególne osiągnięcia w nauce i pracy w samorządzie uczniowskim. Program ma na celu wspieranie rozwoju utalentowanych uczniów, którzy dzięki swojej pracy i zaangażowaniu uzyskują wysokie osiągnięcia, chcą się nadal rozwijać. Zadaniem w/w programu jest tworzenie dodatkowej motywacji do pogłębiania wiedzy oraz promowanie najlepszych uczniów, mieszkańców miasta i gminy Kałuszyn. Stypendium dla uczniów szkoły podstawowej wynosi 150 zł, dla uczniów gimnazjum 200 zł miesięcznie. W roku szkolnym 2017/2018 przyznano stypendia dla 8 uczniów Szkoły Podstawowej i 4 uczniów Gimnazjum w Kałuszynie.

Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjów oraz szkół ponadgimnazjalnych.

Zgodnie z ustawą o systemie oświaty stypendium szkolne jest świadczeniem pomocy materialnej o charakterze socjalnym, udzielanym uczniom w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji, umożliwienia pokonywania barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej sytuacji materialnej ucznia. Jest realizowana przez gminę, jako zadanie własne w formie dotacji celowej z budżetu państwa – stanowiącej 80% całego zadania oraz środków własnych stanowiących 20% całego zadania.

W 2018 roku pomoc socjalna dla uczniów kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	Okres od I-VI 2018	Okres od IX – XII 2018
Liczba wydanych decyzji	43	42
Przyznana kwota	23.865,00 zł	16.555,00 zł
W tym:		
- dotacja	19.059,00 zł	16.555,00 zł
- środki własne	4.806,00 zł	3.739,00 zł

W 2018 roku w poszczególnych placówkach prowadzono prace remontowe w następującym zakresie:

1) w Szkole Podstawowej wykonano prace na kwotę ok. 10.900 zł: naprawę sterowania kurtyny na sali gimnastycznej, remont i modernizacja systemu alarmowego, naprawę oświetlenia zewnętrznego, montaż rolet okiennych w SP w Kałuszynie i Filii w

Chrościcach, zakupiono materiały do bieżących napraw, wykonano gniazdka i wyłączniki w kuchni;

2) w Gimnazjum zakupiono materiały do bieżących napraw za kwotę 1.300 zł;

3) w Przedszkolu Publicznym w Kałuszynie wykonano malowanie sal i drobne naprawy bieżące na kwotę ok. 5900 zł;

4) w Gminnym Żłobku wykonano naprawy, malowanie ścian i sufitów, zakupiono materiały do bieżących napraw na łączną kwotę ok. 6.100 zł.

Dofinansowywanie zwrotu pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników.

Dofinansowanie jest przyznawane na wniosek pracodawcy złożony w terminie 3 miesięcy od dnia zdania przez młodocianego pracownika egzaminu. Dofinansowanie kosztów kształcenia młodocianych pracowników jest finansowane ze środków Funduszu Pracy. Środki na dofinansowanie kosztów kształcenia młodocianych pracowników gminie przekazuje Wojewoda. W 2018 roku wydano 7 decyzji, przyznających dofinansowanie na łączną kwotę 27.704,05 zł.

2. Polityka Społeczna

Jednym z podstawowych narzędzi realizacji lokalnej polityki społecznej na poziomie samorządu gminy jest strategia rozwiązywania problemów społecznych. Cele zapisane w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Kałuszyn do 2025 roku są spójne z celami w zakresie polityki społecznej zawartymi w dokumentach na różnych poziomach: kraju, Województwa Mazowieckiego, Powiatu Mińskiego, a także z priorytetami Strategii Rozwoju Gminy Kałuszyn do 2020 roku. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej – art. 17 ust. 1 zobowiązujący samorząd gminny do opracowania i realizacji strategii wskazuje, że powinna w szczególności uwzględniać programy pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Zadania z obszaru polityki społecznej w gminie Kałuszyn realizowane są przez:

- Ośrodek Pomocy Społecznej – jednostkę organizacyjną Gminy Kałuszyn;
- pełnomocnika ds. rozwiązywania problemów alkoholowych zatrudnionego w Urzędzie Miejskim w Kałuszynie;

Ośrodek Pomocy Społecznej /OPS/ w Kałuszynie realizuje zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej oraz innych aktów prawnych, w szczególności: ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawy o dodatkach mieszkaniowych, ustawy – prawo energetyczne, ustawy o karcie dużej rodziny, ustawy o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

Do zadań z obszaru polityki społecznej należy zaliczyć także:

- realizację zadań z ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 – opiekę dla 30 dzieci w wieku do 3 lat zapewnia Gminny Żłobek w Kałuszynie.

Ocena zasobów pomocy społecznej Gminy Kałuszyn, uwzględniająca rok oceny - 2018, rok poprzedni oraz prognozę na 2019 rok została sporządzona przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Kałuszynie i była przedmiotem obrad Rady Miejskiej na Sesji w dniu 10 kwietnia 2019 r. Ocena zasobów została opracowana w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społeczno –demograficznej. Informacje zawarte w niniejszym opracowaniu obrazują realizację zadań wraz z poniesionymi nakładami finansowymi w ujęciu syntetycznym.

Realizacja zadań z zakresu Pomocy społecznej

Zadania sklasyfikowane w Dziale 852 Pomoc społeczna obejmują: wypłatę zasiłków i pomoc w naturze osobom potrzebującym wsparcia, ubezpieczenia zdrowotne, opłacenie składek na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierających świadczenie pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy, wypłatę dodatków mieszkaniowych, energetycznych, koszty związane z funkcjonowaniem Ośrodka Pomocy Społecznej, realizację programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” i inne. Rodzaj wsparcia oraz podział na zadania własne gminy i zlecone wraz z wysokością wydatkowanych środków finansowych na ich realizację przedstawiają poniższe zestawienia.

Zadania własne

Rodzaj zadania/ wsparcia	Ilość świadczeń /osób	Wydatki ogółem	Środki z budżetu Gminy	Środki zewnętrzne /Wojewody, Budżetu Państwa, inne/
Ubezpieczenie zdrowotne	29 osób	13.431,54	183,54	13.248,00
Zasiłki i pomoc w naturze, w tym:		107.315,44:	89.993,55:	17321,89:
- zasiłki okresowe	14 rodzin	21.851,26	4.529,37	17321,89
- zasiłki celowe	95 osób	82.464,18	82.464,18	-
- zasiłki losowe	1 rodzina	3.000,00	3.000,00	-
Dodatki mieszkaniowe	16 rodzin	17.248,10	17.248,10	-
Zasiłki stałe	34 osoby	166.859,30	994,30	165.865,00
Funkcjonowanie OPS		415.218,10	317.410,77	97.807,33
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze – dwie opiekunki	7 podopiecznych	16.971,47	16.971,47	-
Pomoc państwa w zakresie dożywiania	174 dzieci	62.731,45	26.131,45	36.600,00
Pozostała działalność, w tym pobyt 3 osób w DPS -22,858,75		29.744,91	29.744,91	-
Ogółem:		829520,31	498.678,09	330.842,22

Zadania zlecone

Rodzaj wsparcia	Ilość świadczeń /osób	Wydatki ogółem	Środki z budżetu Gminy	Środki zewnętrzne /Wojewody, Budżetu Państwa, inne/
Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierających świadczenie pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna	22 osoby	18.720,82	-	18.720,82

Dodatki energetyczne	11 rodzin	1.004,93	-	3.004,93
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	1 osoba	4.992,00	-	4.992,00
Ogółem:		24.717,75	-	24.717,75
Razem zadania własne i zlecone		854.238,06	498.678,09	355.559,97

Na realizację zadań w dziale Pomoc społeczna gmina wydatkowała kwotę 854.238,06 zł. Znaczna część realizowanych zadań to zadania własne gminy, stanowią 97,10 %. W 2018 roku dofinansowanie realizacji zadań własnych gminy z budżetu Wojewody wyniosło ok. 40 %.

Rodzina

Realizacja zadań w dziale 855 Rodzina obejmowała głównie zadania zlecone związane z realizacją polityki państwa: wypłatę świadczeń wychowawczych, rodzinnych, realizację programu Dobry Start, realizację zadania Karta Dużej Rodziny, dofinansowanie pobytu dzieci w rodzinach zastępczych. Celem stworzenie systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji związanych z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci, a także profilaktyka środowiska w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny w 2018 roku został uchwalony Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kałuszyn na lata 2018-2021. W ramach realizacji programu wsparciem objęto 8 rodzin.

Zadania realizowane w 2018 roku z podziałem na zadania zlecone i własne przedstawia poniższe zestawienie.

Zadania zlecone

Rodzaj wsparcia	Ilość świadczeń /osób	Wydatki ogółem	Środki z budżetu Gminy	Środki zewnętrzne /Wojewody, Budżetu Państwa, inne/
Świadczenia wychowawcze wypłacono 476 rodzinom	755 dzieci	4.760.122,96	-	4.760.122,96
Świadczenia rodzinne		2.372.474,47		2.372.474,47
Zasiłki rodzinne	365 rodzin	807 399,82		807 399,82
Dodatki do zasiłków rodzinnych		345 472,00		345 472,00
Świadczenia opiekuńcze na kwotę:		<u>572 710,00</u>		<u>572 710,00</u>
- zasiłki pielęgnacyjne	107 osób	190 826,00		190 826,00
- świadczenia pielęgnacyjne	20 osób	316 275,00		316 275,00
- specjalny zasiłek opiekuńczy	17 osób	65 609,00		65 609,00
Zasiłek dla opiekuna	4 osoby	19 840,00		19 840,00
„Becikowe”	38 osób	41 000,00		41 000,00
Świadczenia rodzicielskie	27 osób	154 221,13		154 221,13
Przeliczenie świadczenia „złotówka za złotówkę”	37 osób	48 760,48		48 760,48
Świadczenia alimentacyjne	34 osoby	242 137,74		242 137,74
Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne	30 osób	74 112,62		74 112,62

Pozostałe wydatki związane z realizacją w/w zadań		66 820,68		66 820,68
Rządowy program „Dobry start”	711 dzieci	220.400,00		220.400,00
Karta Dużej Rodziny Wydano 33 karty dla rodziców i 62 dla dzieci	20 rodzin	238,34		238,34
Ogółem zadania zlecone:		7.353.235,77	-	7.353.235,77

Świadczenia wychowawcze i rodzinne to główne zadania zlecone realizowane w tym obszarze. Stanowią 97% wydatków.

Zadania własne w dziale Rodzina

Rodzaj wsparcia	Ilość świadczeń /osób	Wydatki ogółem	Środki z budżetu Gminy	Środki zewnętrzne /Wojewody, Budżetu Państwa, inne/
Wsparcie rodzin- asystenta rodziny	8 rodzin, 20 dzieci	18.163,55	14.245,55	3.918,00
Zwrot wydatków za osoby przebywające w niezawodowych rodzinach zastępczych	2	7.071,17	7.071,17	-
Funkcjonowanie Gminnego Żłobka	30 dzieci	428.299,27	428.299,27	-
Ogółem zadania własne:		453.533,99	449.615,99	3.918,00
Razem zadania własne i zlecone		7.806.769,76	449.615,99	7.357.153,77

Poza wymienionymi działami najistotniejszymi pod względem zaspokajania potrzeb i wydatkowania środków do obszarów polityki społecznej zaliczane są także zadania realizowane w działach:

1. Ochrona Zdrowia – Zadania realizowane w tym dziale dotyczą przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii. Koszt realizacji zadań w 2018 roku to kwota 143.152 zł z tego 141.552 zł przeciwdziałanie alkoholizmowi i 1600 zł przeciwdziałanie narkomanii. Realizacja zadań została szerzej omówiona przy problematyce Ochrony zdrowia.
2. Edukacyjna opieka wychowawcza – realizacja zadań w tym dziale została przybliżona przy zagadnieniu Oświaty i wychowania. Koszty realizacji zadań sklasyfikowanych w tym dziale w 2018 roku to kwota 127.370,18 zł. Na realizację zadań w obszarze polityki społecznej w 2018 roku Gmina Kałuszyn wydatkowała kwotę 8.933.071,00 zł.
3. Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej - kwota 1541,00 zł wpłata na Fundusz Pracy od wynagrodzeń bezosobowych.

W 2018 roku, będącym kolejnym rokiem realizacji „Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Kałuszyn na lata 2016-2020” realizowano 18 Procedur „Niebieskiej Karty”, w tym założonych zostało 12 nowych kart dla sprawców przemocy, pozostałe były kontynuacją z lat ubiegłych.

Bezrobocie

Wg danych na koniec 2018 roku liczba osób bezrobotnych w Gminie Kałuszyn wyniosła 126 osób, w tym 57 % stanowiły kobiety, 43 % mężczyźni. Dane o bezrobociu na poziomie gmin są szacowane w oparciu o stopę bezrobocia rejestrowanego dla powiatu oraz porównanie stosunku liczby bezrobotnych do ogółu ludności w wieku produkcyjnym w powiecie i gminie.

Szacunkową stopę bezrobocia rejestrowanego w kraju, województwie, powiecie, i w gminie Kałuszyn w latach 2014-2018 przedstawia poniższe zestawienie:

Szacunkowa stopa bezrobocia w latach 2014 -2018

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2014	2015	2016	2017	2018
Bezrobocie rejestrowane w kraju	%	11,4	9,7	8,2	6,6	5,8
Bezrobocie rejestrowane w województwie	%	9,6	8,3	7,0	5,6	4,9
Bezrobocie rejestrowane w powiecie	%	10,5	8,7	6,8	5,4	5,2
Bezrobocie rejestrowane w gminie	%	10,5	8,7	6,8	5,4	5,2

Źródło: dane PUP

Analizując wskaźniki szacunkowej stopy bezrobocia rejestrowanego w kraju, województwie, powiecie i w gminie Kałuszyn na przestrzeni ostatnich pięciu lat należy zauważyć znaczne zmniejszenie skali tego zjawiska w ostatnich latach. Gmina od wielu prowadzi aktywizację osób bezrobotnych w dostępnych formach, we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy i Ośrodkiem Pomocy Społecznej. W 2018 roku aktywizacji zatrudniano 8 osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku w ramach prac społecznie użytecznych, 2 osoby na roboty publiczne i 2 osoby odbywało staż przed podjęciem pierwszej pracy po przygotowaniu zawodowym.

3. Ochrona Zdrowia

Zadania gminy w zakresie ochrony zdrowia mieszkańców realizowane są przez **Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej - Przychodnię Zdrowia w Kałuszynie**. Przychodnia prowadzi działalność w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej, leczenia stomatologicznego, rehabilitacji leczniczej, ambulatoryjnej opieki specjalistycznej w zakresie ginekologii. Na potrzeby zakresów wymienionych świadczeń funkcjonują pracownie diagnostyczne, tj. laboratorium, USG, EKG. Zadania realizowane w tym zakresie finansowane są ze środków publicznych przez Narodowy Fundusz Ochrony Zdrowia. Poza kontraktem z NFZ funkcjonuje poradnia kardiologiczna.

Przychodnia prowadzi działalność w dwóch lokalizacjach: przy ul. Wojska Polskiego 24 i przy ul. Warszawskiej 50 w Kałuszynie.

Strukturę organizacyjną Przychodni tworzą następujące komórki organizacyjne:

- Poradnia lekarza podstawowej opieki zdrowotnej;

- Poradnia lekarza podstawowej opieki zdrowotnej dla dzieci;
- Gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej;
- Gabinet pielęgniarstwa podstawowej opieki zdrowotnej;
- Gabinet położnej podstawowej opieki zdrowotnej;
- Punkt szczepień;
- Poradnia lekarza podstawowej opieki zdrowotnej dla dzieci zdrowych;
- Gabinet diagnostyczno – zabiegowy;
- Poradnia Ginekologiczno – Położnicza;
- Poradnia Kardiologiczna;
- Poradnia Stomatologiczna;
- Poradnia Rehabilitacyjna;
- Pracownia Fizjoterapii;
- Pracownia diagnostyki laboratoryjnej;
- Gabinet USG;
- Pracownia EKG.
- Zespół Rehabilitacji Domowej.
- Zespół transportu medycznego – świadczenia zdrowotne udzielane w specjalistycznym środku transportu.

Statystykę działalności medycznej Przychodni w 2018 roku w wybranych zakresach przedstawia poniższe zestawienie:

Zakres usług	Ilość porad, zabiegów
Podstawowa Opieka Zdrowotna	- porady lekarskie udzielone przez lekarzy - 31.486 - wizyty w domu chorego -153 - porady pielęgnacyjne, diagnostyczne, lecznicze, profilaktyczne udzielone przez pielęgniarki - 17.136 - patronaże wykonane noworodkom do 6 tyg. przez położną - 176
Poradnia Stomatologiczna	- Porady lekarskie 3.922, w tym dzieciom i młodzieży do 18r. życia – 1.759 - świadczenia /polegające m.in. na podaniu znieczulenia, opracowaniu ubytku, założeniu opatrunku, wykonaniu zdjęcia RTG, założeniu plomb/ -19.162, w tym dla dzieci i młodzieży – 7.307
Pracownia Fizjoterapii	- zabiegi - 56.010
Poradnia Rehabilitacyjna	- porady lekarskie - 620
Poradnia Ginekologiczno -Położnicza	- udzielone porady 2.006, 423 pacjentkom
Pracownia Diagnostyki Laboratoryjnej	- wykonano 2.220 morfologii krwi, badań ogólnych moczu -1.192, oznaczenie poziomu cukru -1.746, OB. -1.356, TSH -1.223
USG	- wykonano 752 badania
EKG	- wykonano 629 badań

W 2018 roku Przychodnia zakupiła ambulans medyczny Volkswagen Caddy za kwotę 156.478,17 zł oraz na potrzeby Pracowni Fizjoterapii dwa aparaty do elektroterapii i laseroterapii - koszt zakupu 7.875,80 zł dwa zestawy komputerowe na potrzeby gabinetów lekarskich w POZ – koszt zakupu 7.765,00 zł. 26 sierpnia 2018 roku odbyła się tzw. biała sobota. Podczas akcji zebrano ponad 20 litrów krwi, kilka osób zarejestrowało się jako dawcy szpiku.

Opieka pielęgniarki szkolnej

Od nowego roku szkolnego 2018/2019 został zwiększony wymiar zatrudnienia pielęgniarki szkolnej w Szkole Podstawowej w Kałuszynie. Zwiększenie zatrudnienia finansowane jest z budżetu szkoły, opieka pielęgniarki szkolnej zapewniona jest dzieciom w każdy dzień nauki w godzinach od 8.00 – 14.00. Koszty zwiększenia zatrudnienia w 2018 roku wyniosły 945 zł.

Ponadto w obszarze opieki zdrowia w mieście działają trzy apteki. Przy ul. Pocztowej 4a w Kałuszynie stacjonuje Zespół wyjazdowy Stacji Pogotowia Ratunkowego i Transportu Sanitarnego, należącej do SP ZOZ „RM MEDITRANS” w Siedlcach. Jest to Zespół Podstawowy W 04-84. - trzyosobowy /dwóch ratowników medycznych i kierowca/.

Realizacja programów

- Na realizację w 2018 roku „Program Profilaktyki Zakażeń Wirusem Brodawczaka Ludzkiego (HPV) w gminie Kałuszyn na lata 2016 – 2020” gmina wydatkowała kwotę 3.965,32 zł.
- „Gminny program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w 2018 roku.

W celu rozwiązywania problemów związanych z alkoholizmem i narkomanią w gminie działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ponadto w Urzędzie Miejskim zatrudniony jest pełnomocnik ds. rozwiązywania problemów alkoholowych. Komisja działa w oparciu o uchwalany corocznie przez Radę Miejską „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii”.

Główne zadania określone w Programie to:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków – w tym celu prowadzono w stosunku do 7 osób postępowanie zmierzające do podjęcie przez te osoby leczenia odwykowego alkoholowego, skierowano 1 wniosek do Sądu Rodzinnego o nałożenie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu alkoholowemu.
2. Udzielanie rodzinom w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:
 - w każdy czwartek odbywają się spotkania AA-dla osób uzależnionych od alkoholu i AI-Anon – dla osób współuzależnionych szczególnie dla żon i matek alkoholików,
 - współpracowano z Sądem, prokuraturą, policją, pomocą społeczną, służbą zdrowia, szkołami, parafią oraz osobami fizycznymi działającymi na rzecz trzeźwości,
 - sfinansowano pracę psychologa w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym w Domu Kultury w Kałuszynie, który udziela porad indywidualnych i rodzinnych w sytuacji przemocy w rodzinie i uzależnień od alkoholu i narkotyków. Osoby te mają również możliwość skorzystania z porady prawnej w Urzędzie Miejskim w Kałuszynie.
 - współpracowano z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży; w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych:
 - 1/ w Gimnazjum i w Szkole Podstawowej w Kałuszynie przeprowadzono program profilaktyczny „Debata”. Program profilaktyczny „Debata’ jest na liście programów rekomendowanych przez PARPA, Szkoła Podstawowa przeprowadziła program „Młodość bez uzależnień”,
 - 2/dofinansowano wyjazdy zimowe i wakacyjne dzieci i młodzieży, podczas których realizowane były programy profilaktyczne,
 - 3/Udzielono dotacji na dofinansowanie wypoczynku letniego z programem profilaktyczno – terapeutycznym dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych z Gminy Kałuszyn :
 - Stowarzyszeniu Inicjatyw Wszelkich „Drzewo Pokoleń” 05-310 Kałuszyn ul. Pocztowa 4 w kwocie 2.000,00 zł., na realizację zadania pt. Integracyjny obóz międzykulturowy z programem profilaktyczno-terapeutycznym na Międzynarodowym Festiwalu „Magia Italiana” w Rimini.
 - Uczniowskiemu Klubowi Sportowemu w Kałuszynie 05-310 Kałuszyn ul. Pocztowa 4 w kwocie 2.000,00 zł., na realizację zadania pt. „Obóz sportowo-rekreacyjny z programem edukacyjno-profilaktycznym w Augustowie dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych z Gminy Kałuszyn”,
 - 4/ w ramach edukacji publicznej nt. profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gazetce szkolnej „Tornister”i w „...Kałuszyńskich” publikowano artykuły na temat problemów, których powodem jest alkohol i inne uzależnienia,
 - 5/prowadzono zajęcia opiekuńczo-wychowawcze w Szkole Podstawowej. Celem zajęć prowadzonych w świetlicy była szeroko pojęta profilaktyka uzależnień, promocja zdrowego stylu życia oraz pomoc w rozwiązywaniu problemów adaptacyjnych uczestników zajęć. (w zajęciach w I półroczu 2018 r. uczestniczyło 29 osób),
 - 6/ dystrybuowano materiały informacyjno-edukacyjne: plakaty, ulotki i broszury dla klientów punktu oraz instytucji i organizacji współpracujących z punktem.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych. Realizacja tego zadania polegała na:
 - 1/ uczestnictwie członków GKRPA w konferencji dot. Strategii Rozwiązywania Problemu Uzależnień, odbywaniu posiedzeń,
 - 2/ współpracy z Kołem Polskiego Związku Emerytów Rencistów i Inwalidów w ramach aktywizacji instytucji i społeczności gminy, do działań na rzecz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu,
 - 3/ wspieraniu organizacji zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży w czasie wolnym od zajęć w remizie OSP w Wąsach poprzez sfinansowanie zakupu sprzętu do aktywności ruchowej,
 - 4/ w ramach realizacji Programu finansowano pracę pełnomocnika ds. rozwiązywania problemów alkoholowych,
 - 5/ podjęto współpracę z Instytutem Psychologii Zdrowia działającym na zlecenie Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach realizacji projektu dystrybucji materiałów edukacyjnych dla klientów Punktów Konsultacyjnych.

6/dofinansowano zorganizowanie pacjentom Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego w Rudce Świąt Bożego Narodzenia (pacjentami są często osoby z wywiadem choroby alkoholowej zamieszkujące na terenie naszej gminy),

7/ w Szkole Podstawowej w Kałuszynie zorganizowano projekt edukacyjny „ 100 km na 100-lecie Odzyskania niepodległości przez Polskę”, w projekcie uczestniczyło 232 zawodników,

8/ podczas wakacji realizowano program profilaktyczny „Lato w Mieście” dla uczniów Szkoły Podstawowej w Kałuszynie. Celem programu było zorganizowanie czasu wolnego uczniom poprzez integrację dzieci, dostarczenie wiadomości o szkodliwości używek, radzenie sobie z naciskiem środowiska rówieśniczego i negatywnym wpływem osób bliskich, podnoszenie poczucia własnej wartości, informacja o systemach wsparcia w społeczności lokalnej. W programie wzięło udział 270 uczniów.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;

- Przedsiębiorcy prowadzący sprzedaż napojów alkoholowych zostali pouczeni o zakazie sprzedaży napojów alkoholowych nieletnim oraz o obowiązku przestrzegania zakazu spożywania alkoholu w okolicy sklepu,

- Przeprowadzono kontrolę sklepu „Biedronka” z zakresu przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.

Działania z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi podejmowane są przy współpracy różnych środowisk na terenie gminy, w szczególności placówek oświatowych, Ośrodka Pomocy Społecznej, SP ZOZ Przychodni Zdrowia, Parafii, instytucji kultury, sołtysów, stowarzyszeń oraz grup samopomocowych AA i AL-Anon.

Na realizację zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w 2018 roku wydatkowano kwotę 143.152,39zł. co stanowi 94,86 % planowanych wydatków 150.910,35 zł.

4. Kultura

Zadania gminy w zakresie kultury i dziedzictwa narodowego realizowane są przez samorządowe instytucje kultury: Dom Kultury w Kałuszynie i Bibliotekę Publiczną w Kałuszynie oraz we współpracy z organizacjami pozarządowymi, jednostkami organizacyjnymi gminy i parafią.

Dom Kultury prowadzi działalność kulturalno-artystyczną skierowaną do różnych grup wiekowych, zaspokajając istotne potrzeby kulturalno-społeczne mieszkańców. Przy DK działa Zespół Międzypokoleniowy Razem, Uniwersytet III Wieku.

Rok 2018 był rokiem szczególnym. Upamiętnialiśmy 100 -lecie odzyskania niepodległości przez Polskę i 300-lecie potwierdzenia nadania praw miejskich dla Kałuszyna. Z tej okazji Dom Kultury realizował następujące wydarzenia i przedsięwzięcia:

- Koncert Akord – G „Żeby Polska była Polską”
- Koncert Polskiego Teatru Muzycznego Scena Retro „Piosenki Niepodległe”
- eliminacje do Ogólnopolskiego Festiwalu „Jesteśmy Wolni”
- wystawa fotografii „Kałuszyn w latach odzyskania niepodległości”
- wystawa w Parku Miejskim- 100 zdjęć na 100 lecie Lotnictwa Polskiego
- warsztaty rzeźbiarskie „ Młode Talenty Niepodległej”
- projekcja filmów o tematyce niepodległościowej,

Do zajęć stałych organizowanych w Domu Kultury należą: nauka gry na keyboardze, rytmika dla dzieci zajęcia w ramach Kreatywnego Uniwersytetu Dziecięcego, zajęcia dla słuchaczy UTW, zajęcia fitness, projekcje filmów w Kinie za Rogiem. Odbywają się tutaj próby: Zespołu emeryckiego „Złota Jesień”, Zespołu Międzypokoleniowego Razem, zespołów „Weterani Big bitu”, „Maki Chłopaki”, spotkania integracyjne, warsztaty tematyczne Uniwersytetu III Wieku i Koła Emerytów w Kałuszynie oraz spotkania okolicznościowe z okazji Świąt Bożego Narodzenia, Wielkanocy i innych okazjonalnych. Powiatowy Ośrodek Doradztwa we współpracy z DK organizuje gminną olimpiadę wiedzy o wiejskim gospodarstwie domowym.

Podczas ferii zimowych i wakacji DK organizuje zajęcia dla dzieci i młodzieży.

Ponadto do wydarzeń kulturalnych zorganizowanych w 2018 roku przez Dom Kultury bądź we współpracy należą: koncert muzyczny z okazji Dnia Kobiet, spektakle teatralne dla dzieci i dorosłych, koncert z okazji Dnia Matki, program artystyczny z okazji Święta Konstytucji 3 Maja, koncerty letnie w Parku Miejskim, festyn dożynki gminno-parafialne.

Biblioteka Publiczna jest instytucją powołaną do zaspokajania i rozwijania potrzeb czytelniczych mieszkańców miasta i gminy Kałuszyn oraz upowszechniania wiedzy, gromadzenia i opracowywania materiałów bibliotecznych ze szczególnym uwzględnieniem materiałów dotyczących własnego regionu, udostępniania zbiorów bibliotecznych, prowadzenia działalności informacyjno-bibliograficznej, popularyzacji książek i czytelnictwa. Biblioteka współdziała z bibliotekami innych sieci, instytucjami upowszechniania kultury, z przedszkolem, szkołami z terenu gminy Kałuszyn, gminnym żłobkiem, organizacjami i towarzystwami w rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb oświatowych i kulturalnych mieszkańców.

Biblioteka redaguje i składa „...Kałuszyńskie” - informator samorządu Gminy Kałuszyn. Ogólny stan księgozbioru na koniec roku 2018 roku wynosił 22.109 woluminów.

Biblioteka gromadzi również zbiory specjalne, których posiada 325 jednostek inwentarzowych. Są to książki mówione dla dorosłych i dla dzieci, filmy i programy komputerowe. Wartość zbiorów bibliotecznych to kwota 370.492,44 zł. W 2018r zarejestrowano 1.260 użytkowników, w tym 1.179 czytelników. Każdego roku wypożycza się ok. 13.000 książek i 1.050 czasopism oraz ponad 70 zbiorów specjalnych. Na miejscu w 2018 r. w czytelni udostępniono 2.764 woluminy i 1.203 czasopisma. Z Czytelni Internetowej każdego roku korzysta około 600 użytkowników. Biblioteka Publiczna w Kałuszynie corocznie bierze udział w ogólnopolskich akcjach takich jak : Narodowe Czytanie, Jak nie czytam jak czytam-Ogólnopolska Kampania Bicia Rekordu w Czytaniu, Odjazdowy Bibliotekarz, Ogólnopolski Tydzień Bibliotek, Dzień Bezpiecznego Internetu, Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom, Mała Książka Wielki Człowiek. Biblioteka Publiczna w omawianym okresie zorganizowała szereg różnego rodzaju wystaw plastycznych, promocji książek, spotkań autorskich, konkursów oraz lekcji i zajęć bibliotecznych. Ponadto włączała się w organizację różnorodnych przedsięwzięć kulturalnych zaspokajających potrzeby kulturalne mieszkańców. Do najpopularniejszych zaliczyć należy: koncerty z cyklu kulturalne czwartki, warsztaty kreatywne „Twórcze Lejdis”, „Ferie w Bibliotece” i „Lato w mieście” - organizacja czasu wolnego dla dzieci.

Biblioteka wspólnie z samorządem gminy jest również organizatorem imprezy plenerowej rozpoczynającej sezon letni „Noc Świętojańska” nad zalewem Karczunek.

Przedsięwzięcia i wydarzenia zorganizowane przez Bibliotekę z okazji 100-lecia odzyskania niepodległości i 300-lecia potwierdzenia nadania praw miejskich dla Kałuszyna:

- zakup nowości książkowych dla najmłodszych o tematyce patriotycznej z okazji 100-lecia Odzyskania Niepodległości oraz wystawka książek,
 - "Moja Polska" w zbiorach Biblioteki Publicznej w Kałuszynie – wystawa z okazji rocznicy 100-lecia Odzyskania Niepodległości oraz 300-lecia potwierdzenia nadania praw miejskich dla Kałuszyna,
 - Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych – wystawka książek na temat działalności Żołnierzy Wyklętych,
 - (Do)wolność czytania – inauguracja XV Ogólnopolskiego Tygodnia Bibliotek – czytanie tekstów patriotycznych przez przedstawicieli władz samorządowych, kierownictwa jednostek samorządowych oraz uczniów Gimnazjum,
 - Rajd rowerowy "Odjazdowy Bibliotekarz dla Niepodległej",
 - RzeczpospoCzyta – IV ogólnopolska akcja Noc Bibliotek – kalambury i zagadki literackie o tematyce patriotycznej,
 - Witold Pilecki oraz Żołnierze Wyklęci – wystawa.
 - 74. rocznica wybuchu Powstania Warszawskiego. Pamiętamy! – wystawka książek.
 - Narodowe Czytanie "Przedwiośnia" Stefana Żeromskiego.
 - „Mirabelka – kiełkująca historia w 100stolicy” – przyłączenie się do ogólnopolskiej akcji dla bibliotek zorganizowanej przez Lustró Biblioteki – warsztaty literacko-plastyczne dla dzieci z klasy II Szkoły Podstawowej w ramach projektu "Literackie podróże te małe i te duże...".
 - „Polskie drogi do Wolności” – koncert patriotyczny w wykonaniu zespołu Sonanto.
- Należy podkreślić, że również szkoły i przedszkole współdziałają przy organizacji szeregu imprez i przedsięwzięć kulturalnych. Występy artystyczne indywidualne uczniów oraz Zespołów Kasianiecka, Fleciki uświetniają uroczystości patriotyczne, okazjonalne, związane z podtrzymywaniem tradycji i zwyczajów /puszczenie wianków w Noc Świętojańską, uczestnictwo w korowodzie dożynkowym, śpiewanie kolęd w okresie Świąt Bożego Narodzenia/. Przedszkolaki prezentują swoje umiejętności podczas Dnia Babci i Dziadka, czy Dnia Rodziny. W życie kulturalne miasta i gminy, integrację środowiska włączają się także organizacje pozarządowe działające na terenie wiejskim /koła gospodyń wiejskich w Garczynie Dużym, Olszewicach, Zimnowodzie, stowarzyszenia w Gołębiówce, Falbogach, Zimnowodzie, OSP z terenu miasta i gminy, które w zależności od zainteresowań środowiska organizują warsztaty tematyczne, kulinarne, spotkania okolicznościowe, aktywny wypoczynek dla dzieci i młodzieży podczas ferii zimowych i wakacji oraz współdziałają przy organizacji gminnych festynów, prezentując swój dorobek.

W organizację uroczystości z okazji świąt państwowych, patriotycznych czy obchodów rocznicowych angażują się wszystkie jednostki gminne i organizacje. Każdego roku szczególna ranga nadawana jest organizacji obchodów zwycięskiej bitwy września 1939

roku w Kałuszynie. W tej patriotycznej uroczystości z udziałem Kompanii Honorowej Wojska Polskiego, orkiestry wojskowej biorą udział środowiska kombatanckie i ich rodziny, przedstawiciele parlamentu, wojska, służb wojewódzkich, powiatowych oraz mieszkańcy miasta i gminy.

Samorząd Gminy Kałuszyn pomaga organizatorom przy realizacji imprez poprzez nieodpłatne udostępnianie terenu oraz sceny plenerowej w Parku Miejskim a także wsparciem finansowym.

Na realizację zadań w obszarze kultura i dziedzictwo narodowe w 2018 roku przez samorządowe instytucje kultury przeznaczono kwotę 900.000 zł. Kwota ta przekazana została w formie dotacji dla Domu Kultury i Biblioteki w wysokości 450.000 zł dla każdej.

Ponadto z budżetu gminy zostały wydatkowane środki na doposażenie świetlic wiejskich i zagospodarowanie terenu wokół w kwocie ok. 47.000 zł poniesione w ramach funduszu sołectw: Falbogi, Gołębiówka, Sinotęka, Stare Groszki, Wąsy. W 2018 roku zostały wykonane prace związane z zabezpieczeniem przeciw wilgoci i wymianą podłóg, mające na celu poprawę stanu technicznego dwóch świetlic wiejskich:

- „Przebudowa świetlicy wiejskiej w Patoku” - za kwotę 52.672,60 zł,
- „Przebudowa świetlicy wiejskiej w Garczynie Dużym” za kwotę 40.173,60 zł.

Przebudowy świetlic zostały wykonane z pozyskaniem środków z Urzędu Marszałkowskiego w ramach „Mazowieckiego Instrumentu Aktywizacji Sołectw – Mazowsze 2018” w formie dotacji w wysokości 10.000,00 zł na każde zadanie.

5.Sport i rekreacja

Sport i rekreacja to ważna dziedzina życia mieszkańców miasta i gminy Kałuszyn. Aktywność ruchowa stała się doskonałym sposobem na spędzanie wolnego czasu przez dzieci i młodzież, ale również osoby dorosłe. Zajęcia sportowo-rekreacyjne mogą odbywać się w sposób zorganizowany w klubach sportowych lub indywidualnie.

W gminie Kałuszyn w 2018 roku funkcjonowały następujące kluby sportowe:

- Stowarzyszenie Klub Sportowy VICTORIA w Kałuszynie,
- Uczniowski Ludowy Klub Sportowy GIMNAZJON przy Gimnazjum Publicznym w Kałuszynie,
- Uczniowski Klub Sportowy przy Szkole Podstawowej w Kałuszynie.

Zajęcia treningowe oraz zorganizowane zawody realizowane były w oparciu o posiadaną przez gminę bazę sportową:

- boisko sportowe przy ul.1 Maja w Kałuszynie
- kompleks boisk o sztucznej nawierzchni na terenie przyszkolnym przy ul. Pocztowej w Kałuszynie:
 - boisko do piłki nożnej ORLIK,
 - boisko do siatkówki i koszykówki,
 - kort tenisowy,
 - boisko wielofunkcyjne z możliwością gry w piłkę nożną, siatkową, koszykową oraz tenisa ziemnego z bieżnią lekkoatletyczną,
- hala sportowa w Szkole Podstawowej w Kałuszynie ,
- hala sportowa mała w Gimnazjum w Kałuszynie.

Do dyspozycji mieszkańców w 2018 roku była również dobrze przygotowana baza rekreacyjna:

- na obiekcie zalew Karczunek:
 - kąpielisko,
 - pomost dla dzieci ,
 - plaża,
 - boisko do siatkówki plażowej,
 - miejsca do grillowania,
 - plac zabaw dla dzieci,
 - ścieżka rowerowa,
 - siłownia zewnętrzna,
- plac zabaw w parku miejskim,
- place zabaw przy Gminnym Żłobku i przy Przedszkolu w Kałuszynie

Na terenie wiejskim gminy do dyspozycji mieszkańców było:

- siedem placów zabaw dla dzieci w sołectwach Gołębiówka, Nowe Groszki, Patok, Leonów, Przytoka, Chrościce / -na terenie przyszkolnym/, Ryczołek /- wyposażone w urządzenia siłowni zewnętrznej dla dorosłych/,Sinołęka.
- boiska do piłki nożnej przy szkole w Chrościcach, w miejscowości Wąsy oraz na terenie OSP Zimnowoda,
- stoły do tenisa stołowego, stoły bilardowe w remizo-świetlicach w Falbogach, Wąsach, Sinołęce, Zimnowodzie.

Do przedsięwzięć z zakresu kultury fizycznej i sportu realizowanych we współpracy z organizacjami w roku sprawozdawczym należały w szczególności:

1. Organizacja działalności szkoleniowej i współzawodnictwa sportowego dzieci, młodzieży i dorosłych.
2. Organizowanie imprez sportowych /turniejów, rozgrywek w różnych dziedzinach sportu: piłka nożna, siatkówka, koszykówka, tenis stołowy i ziemny oraz kick-boxing/. Organizowane były turnieje w kategorii dziewcząt i chłopców, XII Memoriał Tomka Chrościckiego.
- 3.Organizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży oraz mieszkańców gminy Kałuszyn / ferie z Victorią, turnieje Piłki plażowej pod patronatem Burmistrza Kałuszyna, Wakacyjna Liga Piłki Nożnej, Wakacyjna Liga tenisa ziemnego.
4. Uatrakcyjnianie innych wydarzeń na terenie Gminy poprzez organizowanie rozgrywek sportowych, m.in. podczas finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy – turniej tenisa stołowego w trzech kategoriach wiekowych.
- 5.Stwarzanie dzieciom i młodzieży oferty spędzania wolnego czasu poprzez organizowanie działalności szkoleniowej i rozgrywek, wyjazdy na mecze piłki nożnej reprezentacji i ekstraklasy na Stadion Narodowy i Stadion Legii w Warszawie.
6. Organizowanie wakacyjnych obozów sportowych dla dzieci i młodzieży.
- 7.Promocja zdrowego stylu życia w środowisku sportu masowego.

Samorząd Gminy w celu podniesienia standardu i uatrakcyjnienia aktywnego spędzania wolnego czasu poza bieżącym utrzymaniem modernizuje i poprawia stan techniczny istniejących obiektów sportowych i rekreacyjnych.

W 2018 roku wykonano modernizację boiska piłkarskiego przy ul. Pocztovej – wymianę nawierzchni, ze środków funduszu sołectkiego zakupiona została siłownia zewnętrzna na plac rekreacyjno-sportowy znajdujący się na terenie wsi Przytoka.

Wydatki poniesione na kulturę fizyczną przez Gminę Kałuszyn w 2018 roku to kwota 587.273,61 zł w tym: wydatki bieżące – 255.062,91 zł, wydatki inwestycyjne – 332.210,70 zł.

Nagrody i wyróżnienia za osiągnięcia sportowe

Uwzględniając postanowienia uchwały Nr XLII/290/2018 Rady Miejskiej w Kałuszynie z dnia 28 września 2018 w sprawie szczegółowych zasad i trybu przyznawania wyróżnień i nagród pieniężnych z budżetu gminy zawodnikom osiągającym wysokie wyniki sportowe w 2018 roku mieszkaniec Kałuszyna p. Rafał Abramowski 2018 roku otrzymał nagrodę pieniężną za sukcesy i wybitne osiągnięcia sportowe w 2017 roku podczas Mistrzostw Polski - za zajęcie I miejsca w siedmioboju w Halowych Mistrzostwach Polski i w dziesięcioboju w Mistrzostwach Polski w Wielobojach.

6. Bezpieczeństwo

Bezpieczeństwo osób i mienia na terenie Gminy Kałuszyn zapewnia Posterunek Policji w Kałuszynie, jednostka podlega Komisariatowi Policji w Mrozach. Praca Posterunku Policji w Kałuszynie skoordynowana jest z działaniem Komisariatu Policji w Mrozach. Na wyposażeniu Posterunku znajduje się jeden oznakowany radiowóz.

Na podstawie danych GUS w 2017 roku w gminie Kałuszyn stwierdzono szacunkowo 81 przestępstw. Z tego najwięcej - 53 stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym oraz przeciwko mieniu - 33, w dalszej kolejności odnotowano 13 – przestępstwa drogowe, 9 – o charakterze gospodarczym, 3 – przeciwko zdrowiu i życiu. Oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 13,83 przestępstw. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa mazowieckiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. Szacunkową liczbę przestępstw na 1000 mieszkańców w 2017 r na terenie gminy, województwa mazowieckiego i kraju przedstawia poniższa tabela.

Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców

Wyszczególnienie	Gmina	Województwo	Kraj
Ogółem przestępstwa oszacowane	13,83	19,35	19,62
Przestępstwa o charakterze kryminalnym	9,01	13,22	12,07
Przeciwko mieniu	5,55	10,51	9,70
Przestępstwa drogowe	2,20	1,78	1,78
Przestępstwa o charakterze gospodarczym	1,58	3,63	4,94
Przeciwko zdrowiu i życiu	0,45	0,40	0,49

Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w gminie Kałuszyn wynosi 73,30 % i jest znacznie większy od wskaźnika wykrywalności dla województwa mazowieckiego 60 % oraz porównywalny do wskaźnika dla całej Polski - 72%.

W przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy Kałuszyn najwięcej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym - 9,01 (wykrywalność 65%) oraz przeciwko mieniu - 5,55 (wykrywalność 41%). W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa drogowe - 2,20 (98%), o charakterze gospodarczym - 1,58 (69%) oraz przeciwko życiu i zdrowiu - 0,45 (85%).

Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw na terenie gminy, województwa i kraju.

Wyszczególnienie	Gmina % wykrywalności	Województwo % wykrywalności	Kraj % wykrywalności	
Ogółem przestępstwa oszacowane	73,3	60,0	72,0	
Przestępstwa o charakterze kryminalnym	65,0	49,0	60,0	
Przeciwko mieniu	41,0	37,0	52,0	
Przestępstwa drogowe	98,8	98,0	99,0	
Przestępstwa o charakterze gospodarczym	69,1	74,0	88,0	
Przeciwko zdrowiu i życiu	85,0	84,0	84,0	

Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Odnosnie zdarzeń w 2018 roku wg informacji przekazanej przez Posterunek Policji w Kałuszynie w 2018 roku odnotowano 56 przestępstw, z czego 22 kryminalne: kradzieże – 9, kradzieże z włamaniem do mieszkania - 3, kradzieże z włamaniem do innych obiektów / pl. Handlowe/ - 7, kradzieże z włamaniem do pojazdu – 1, uszkodzenia mienia – 2. Spośród pozostałych zdarzeń odnotowano najwięcej nietrzeźwych kierujących pojazdem – 18, wypadków drogowych - 11, przestępstwa narkotykowe – 3, uszkodzenia ciała – 2. Wykrywalność przestępstw ogółem i kryminalnych wynosiła 85,7 %.

W ostatnich latach stwierdza się dużą liczbę zdarzeń drogowych: w 2018 roku było 11 wypadków, w 2017 - 10, w 2018 odnotowano 85 kolizji drogowych, w 2017 – 75 kolizji. W 2018 roku funkcjonariusze Posterunku Policji w Kałuszynie i Komisariatu Policji

w Mrozach przeprowadzili na terenie miasta 214 interwencji, i na terenie gminy 245 interwencji w miejscach publicznych oraz w miejscach zamieszkania.

W celu poprawy bezpieczeństwa na terenie miasta i gminy Kałuszyn oprócz wzmocnienia służb przez Zespół Patrolowo- Interwencyjny z Komisariatu Policji w Mrozach w rejonach najbardziej zagrożonych przestępstwami i wybrykami chuligańskimi w 2018 roku były kierowane służby pionów kryminalnych Komisariatu Policji w Mrozach i Komendy Powiatowej Policji w Mińsku Mazowieckim oraz Wydział Ruchu Drogowego KPP Mińsk Mazowiecki. Prowadzone były spotkania środowiskowe z mieszkańcami oraz młodzieżą szkolną, na których omawiano sposoby postępowania w przypadkach ujawniania przestępstw i zapobiegania zjawiskom kryminogennym. Omawiano sposoby zabezpieczenia mienia środkami technicznymi, przekazywano informacje o sposobach kontaktowania się z Posterunkiem Policji w Kałuszynie, Komisariatem Policji w Mrozach i dzielnicowym danego terenu. W 2018 roku Gmina Kałuszyn przekazała 10.000 zł na wsparcie Policji celem zakupu radiowożu.

W zakresie bezpieczeństwa pożarowego oraz likwidacji innych miejscowych zagrożeń spowodowanych awariami urządzeń technicznych, kolizjami i wypadkami na drogach, gwałtownymi załamaniem pogody istotne znaczenie odgrywa działalność jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych w Kałuszynie, Olszewicach, Sinołęce, Falbogach, Gołębiówce, Zimnowodzie, Nowych Groszkach i Wąsach. W 2018 r. odnotowano 100 zdarzeń na terenie miasta i gminy, tj. o 5,62 % więcej niż w roku 2017. Były to – 28 pożarów /w tym upraw rolnych 14, budynki mieszkalne 3, magazynowe – 2, użyteczności publicznej -1, lasy -2, inne obiekty – 3, środki transportu – 3/, miejscowych zagrożeń odnotowano 67 i 5 alarmów fałszywych. Jednostki OSP wyjeżdżały do zdarzeń w miarę zadysponowania przez PSP i Burmistrza. Jednostka włączona do KSRG OSP Kałuszyn wyjeżdżała do 25 pożarów, 52 miejscowych zagrożeń, 3 wezwania to alarmy fałszywe. OSP Sinołęka dysponowana była do 37 zdarzeń /9 pożarów i 28 miejscowych zagrożeń/, pozostałe jednostki odnotowały po kilka wyjazdów.

V. INFORMACJE FINANSOWE I INWESTYCYJNE

1. Wykonanie budżetu Gminy Kałuszyn

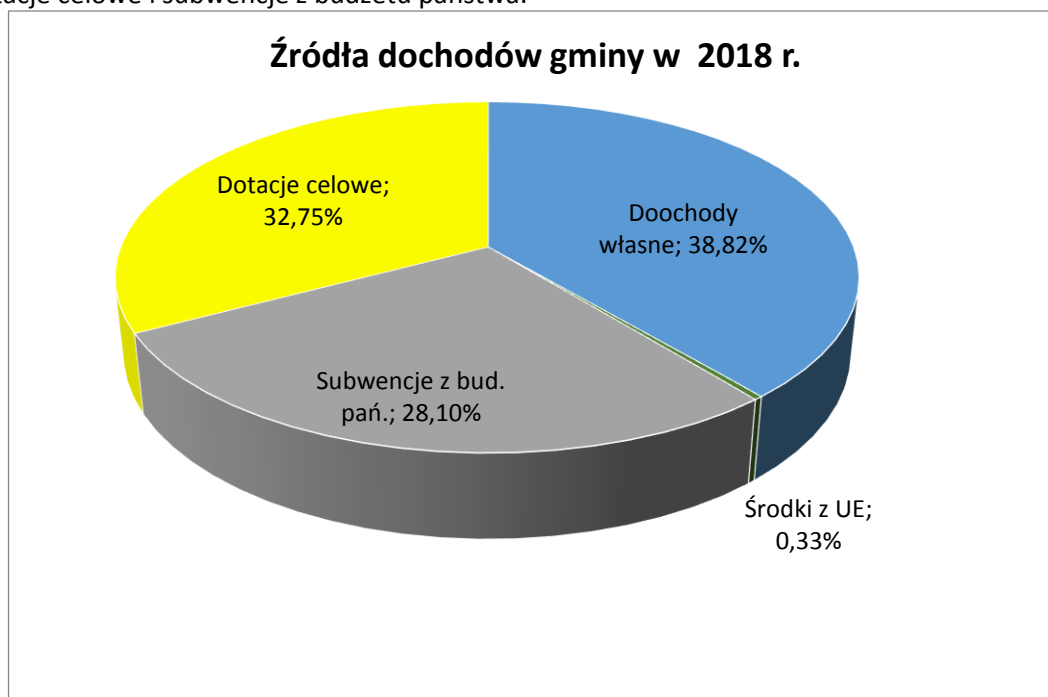
Do c h o d y

Budżet na 2018 rok przyjęty został uchwałą nr XXXVI/240/2017 Rady Miejskiej W Kałuszynie z dnia 28 grudnia 2017 r. W trakcie roku wprowadzane były zmiany w budżecie uchwałami Rady Miejskiej oraz zarządzeniami Burmistrza Kałuszyna. Budżet Gminy Kałuszyn za 2018 r. wykonany został po stronie dochodów w wysokości 26.687.895,70 zł na plan 27.517.534,09 zł, co stanowi 96,99 % planu, planowane wydatki 29.155.869,70 zł zrealizowane zostały w kwocie 27.787.268,99 zł, co stanowi 95,31% planowanych.

Strukturę planowanych i wykonanych dochodów budżetu Gminy Kałuszyn w 2018 r. przedstawia poniższe zestawienie

Źródła dochodów	Plan		Wykonanie	
	Dochody w zł	% udział w budżecie	Dochody w zł	% udział w budżecie
Dochody własne	10.839.201,34	39,39	10.360.235,33	38,82
Subwencje z budżetu państwa	7.499.749,00	27,25	7.499.749,00	28,10
Dotacje celowe	9.089.172,25	33,03	8.740.288,20	32,75
Środki pozyskiwane z Unii Europejskiej	89.411,50	0,33	87.623,17	0,33
Dochody ogółem	27.517.534,09	100,00	26.687.895,70	100,00

W 2018 roku największe źródło planowanych i wykonanych dochodów gminy - planowane 39,39%, wykonane 38,82 % stanowiły dochody własne, w dalszej kolejności dotacje celowe i subwencje z budżetu państwa.

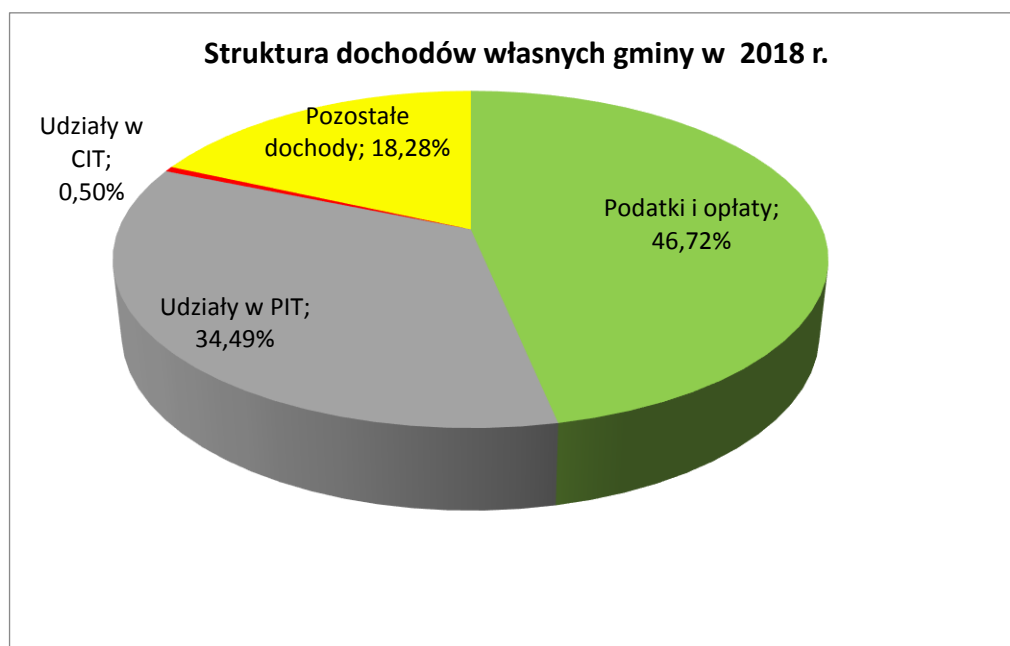

Strukturę wykonanych dochodów własnych Gminy Kałuszyn wg głównych źródeł w latach 2017 - 2018 oraz dynamikę wzrostu obrazuje poniższa tabela.

Źródła dochodów własnych	2017 r.	2018 r.	Dynamika wzrostu w %
	Dochody wykonane w zł	Dochody wykonane w zł	
Podatki i opłaty, w tym:	4.457.547,99	4.840.504,10	108,59
- Podatek od nieruchomości	2.453.930,16	2.566.699,73	104,60
- Podatek od środków transportowych	326.969,29	347.283,81	106,21
- Podatek rolny	260.484,89	263.178,21	101,03
- Podatek leśny	83.349,67	86.219,79	103,44
Dochody ze sprzedaży mienia	121.756,79	318.150,00	261,30
Udziały w PIT	3.195.057,00	3.573.653,00	111,85
Udziały w CIT	31.994,87	52.010,68	162,56
Pozostałe dochody	1.514.205,03	1.894.067,55	125,09
Dochody własne ogółem	9.198.804,89	10.360.235,33	112,63

Wykonane dochody własne gminy w 2018 były wyższe o 12,63 %, tj. ponad 1.160 tys. zł w porównaniu do roku ubiegłego. Najwyższy wzrost kwotowy nastąpił w dochodach z tytułu podatków i opłat oraz udziałów w PIT.

Strukturę dochodów własnych Gminy Kałuszyn w 2018 roku obrazuje poniższy wykres

Wydatki

Gmina ponosiła wydatki związane z realizacją bieżących zadań ustawowych, zadań zleconych gminie ustawami oraz wydatki na realizację zadań inwestycyjnych.

Strukturę planowanych i wykonanych wydatków budżetu Gminy Kałuszyn w 2018 r. przedstawia poniższe zestawienie

Lp.	Wyszczególnienie	Plan wydatków	Wykonanie budżetu	% wykonania planu	% udział wykonania
1	Wydatki bieżące na zadania własne,	16.438.131,05	15.716.127,72	95,61	66,67
2	Wydatki bieżące na zadania zlecone	7.725.948,18	7.714.464,70	99,85	32,72
3	Wydatki bieżące na podstawie porozumień między jednostkami samorządowymi	0,00	0,00		0,00
4	Wydatki bieżące finansowane ze środków z tytułu zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	150.910,35	143.152,39	94,86	0,61
	Razem wydatki bieżące	24.314.989,58	23.573.744,81	96,95	100,00
	Wydatki inwestycyjne	4.840.880,12	4.213.524,18	87,04	
	Wydatki ogółem	29.155.869,70	27.787.268,99	95,31	

Wydatki gminy na realizację zadań własnych w 2018 roku stanowiły 66,67 % wydatków bieżących, na realizację zadań zleconych 32,72 % wydatków bieżących, wydatki na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem alkoholizmowi, które są finansowane z dochodów z tytułu zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych stanowiły 0,61 % wydatków bieżących. Wydatki bieżące stanowiły 85 %, a majątkowe 15 % ogółu wydatków budżetu Gminy Kałuszyn.

Strukturę wydatków Gminy Kałuszyn w 2018 roku obrazuje poniższy wykres

Strukturę wykonanych wydatków Gminy Kałuszyn wg układu klasyfikacji budżetowej w latach 2017 - 2018 oraz dynamikę /zmiany 2018 r w stosunku do 2017 roku/ obrazuje poniższa tabela.

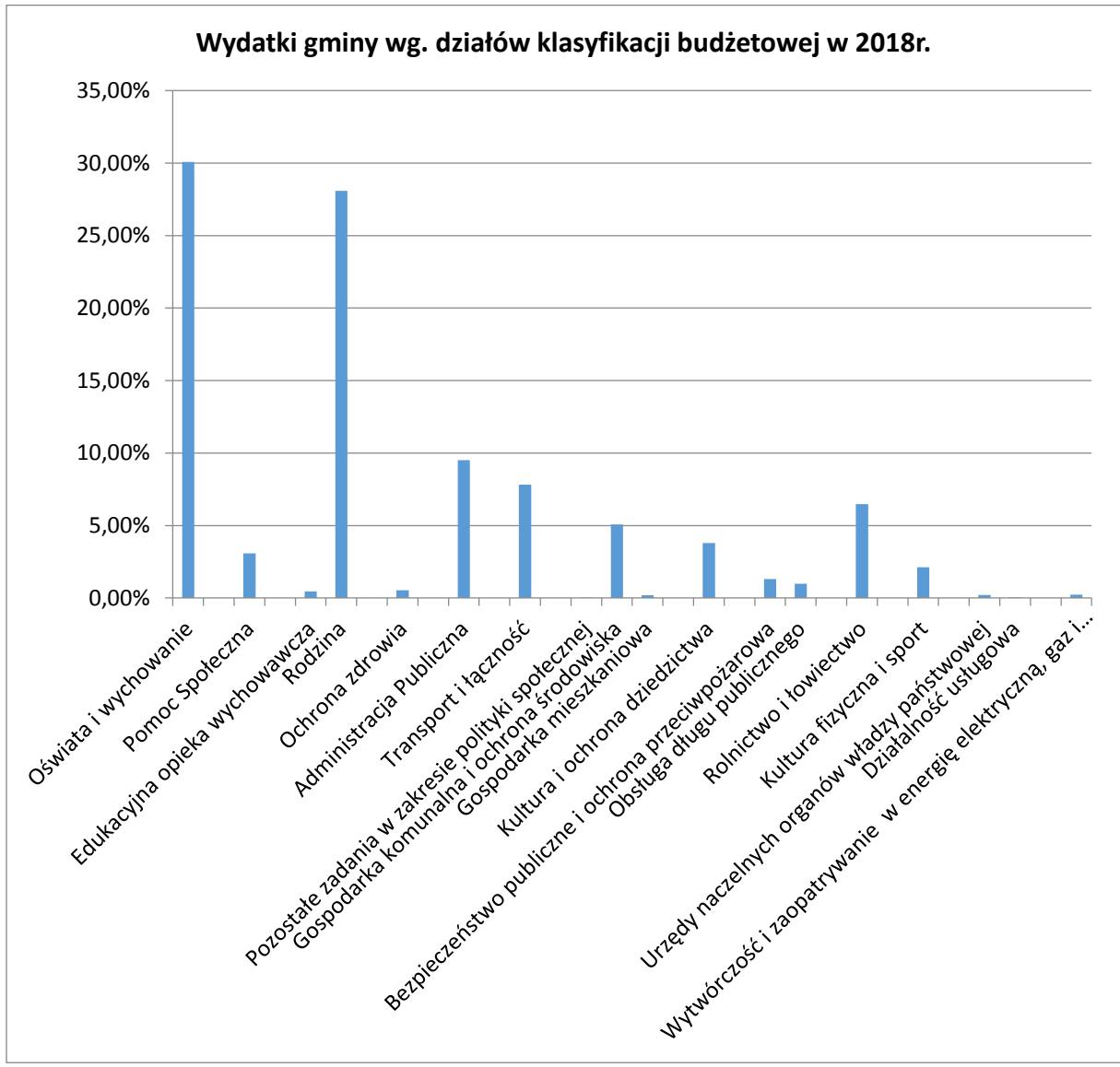
Struktura wydatków budżetu Gminy w latach 2017-2018 wg układu klasyfikacyjnego

Dział	Klasyfikacji budżetowej	Wydatki ogółem w zł; (%udział w budżecie)	Wydatki ogółem w zł; (%udział w budżecie)	Dynamika
		2017 rok	2018 rok	2018/2017
801	Oświata i wychowanie	7.616.025,58	8.356.007,56	109,72
852	Pomoc Społeczna	871.776,38	854.238,06	97,99
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	132.939,19	127.370,18	95,81
855	Rodzina	7.888.293,55	7.806.769,76	98,97
851	Ochrona zdrowia	452.748,53	147.117,71	32,49
750	Administracja Publiczna	2.153.952,65	2.639.528,21	122,54
600	Transport i łączność	1.160.343,96	2.174.181,69	187,37
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,00	1.541,00	-
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1.536.582,39	1.409.949,96	91,76
700	Gospodarka mieszkaniowa	130.938,58	55.293,37	42,23
921	Kultura i ochrona dziedzictwa	1.013.855,61	1.052.497,39	103,81
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1.088.564,54	363.611,03	33,40
757	Obsługa długu publicznego	259.745,04	272.787,55	105,02
010	Rolnictwo i łowiectwo	1.477.756,84	1.800.268,23	121,82
926	Kultura fizyczna i sport	249.171,30	587.273,61	235,69
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej	1.199,00	59.980,04	5002,00
710	Działalność usługowa	71.997,71	15.425,83	21,43
400	Wytwórczość i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	57.719,59	63.427,81	109,89

150	Przetwórstwo przemysłowe	0,00	0,00	-
758	Różne rozliczenia	0,00	0,00	-
Ogółem wydatki		26.163.610,44	27.787.268,99	106,21

W 2018 roku nastąpił znaczny wzrost kwotowy i procentowy wydatków w działach transport i łączność, rolnictwo i łowiectwo, kultura fizyczna i sport, co wynika z realizacji zadań inwestycyjnych, w dziale administracja państwowa zwiększenie spowodowane było zakupem samochodu służbowego dla Urzędu Miejskiego, przebudową wewnętrznej linii zasilającej i układu pomiarowego w budynku Urzędu, wymianą płytek na schodach przed wejściem do budynku urzędu, wypłatą należnych pracownikom samorządowym świadczeń /nagród jubileuszowych odpraw emerytalnych/, zaś w dziale urzędy naczelnych organów władzy państwowej wydatki związane były z wyborami samorządowymi przeprowadzonymi w 2018 roku.

Wydatki budżetu Gminy W 2018 roku wg działów klasyfikacji budżetowej obrazuje poniższy wykres

W 2018 roku najwyższy poziom osiągały wydatki w działach: oświata i wychowanie , rodzina i stanowiły ponad 50 % ogólnych wydatków budżetu gminy.

2.Realizacja zadań inwestycyjnych

Wysokość wydatków majątkowych w 2018 roku wyniosła 4.213.524,18zł i była niższa od planowanych na kwotę 4.840.880,12 zł o 22,96 %.

Zadania inwestycyjne realizowane przez Gminę Kałuszyn w 2018 roku wraz z poniesionymi nakładami przedstawia poniższe zestawienie:

Lp	Nazwa zadania /przedsięwzięcia/ inwestycyjnego	Całkowite koszty realizacji zadania	Wydatki poniesione w 2018 roku	Opis zadania, uwagi o wykonaniu itp.
1	Modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w Garczynie Dużym	1.658.309,00	1.632.722,90	Zadanie realizowane w latach 2017 – 2018. Prace w 2017 r zostały sfinansowane środkami z pożyczki w wysokości 1.000.000,00 zł z WFOŚiGW zaciągniętej przez Gminę Kałuszyn. W 2018 roku środki w wysokości 803.457,00 zł pochodziły z Gminy Jakubów i stanowiły 30% dofinansowania zadania. Pozostałe środki w wysokości 829.265,90 zł to nakłady poniesione przez Gminę Kałuszyn. Zadanie ukończone i rozliczone zgodnie z umową z wykonawcą. – wykonawca Przedsiębiorstwo Inżynieryjne SAN-SYSTEM sp z o.o z Olecka.
2	Wymiana sieci wodociągowej rozprowadzającej wodę z SUW Garczyn Duży			Realizacja zadania została przesunięta na 2019 rok
3	Budowa chodnika i nakładka bitumiczna na ul. Wyzwolenia w Kałuszynie	5.000,00	5.000,00	Wykonano mapy do celów projektowych
4	Wykonanie nakładki bitumicznej na stabilizacji cementowej na drodze w Chrościcach	166.000,00	164.478,56	wykonano nakładkę bitumiczną na drodze Nr 220638 na odcinku 418 mb (działka nr 200) oraz 185 mb na działce nr 170
5	Wykonanie nakładki bitumicznej na stabilizacji cementowej na drodze w Milewie	170.000,00	169.414,12	wykonano nakładkę bitumiczną na drodze Nr 220629 na odcinku 594 mb- działka nr ewidencyjny 343 oraz 128 mb na działce nr 359.Zadanie zrealizowała firma Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów Spółka z o.o z siedzibą w Mińsku Maz.

6	Wykonanie nakładki bitumicznej na stabilizacji cementowej na drodze w Mroczkach	462.435,61	461.954,38	Wykonano nakładkę bitumiczną na drodze o nr 220601W , na gruntach Kałuszyna - działka nr 1675 na odcinku 1.155 mb oraz na działce nr 387 leżącej na gruntach wsi Mroczki na odcinku 765 mb. Zadanie zrealizowała firma Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów Spółka z o.o z siedzibą w Mińsku Maz.
7	Wykonanie nakładki bitumicznej na stabilizacji cementowej na drodze w Olszewicach	118.000,00	117.408,21	Wykonano nakładkę bitumiczną na drodze dojazdowej utworzonej na działce nr ewidencyjny 147 na odcinku 170 mb. Zadanie zrealizowała firma Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów Spółka z o.o z siedzibą w Mińsku Maz.
8	Wykonanie nakładki bitumicznej na odcinku drogi gminnej w Budach Przytockich (od drogi powiatowej do skrzyżowania dróg Budy Przytockie - Marianka)	47.000,00	44.821,20	W ramach zadania wykonano nakładkę bitumiczną na odcinku drogi nr 285 na powierzchni 900 m2. Zadanie zrealizowała firma Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów Spółka z o.o z siedzibą w Mińsku Maz.
9	Wykonanie nakładki bitumicznej na stabilizacji cementowej na drodze w Sinołęce	324.000,00	323.82,41	Wykonano nakładkę bitumiczną na drodze o nr 220624W położonej na działce 656/1 na odcinku 825 mb. Zadanie współfinansowane środkami z Urzędu Marszałkowskiego , środkami pochodzącymi z wyłączenia z gruntów rolnych z produkcji rolniczej. Zadanie zrealizowała firma Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów Spółka z o.o z siedzibą w Mińsku Maz.
10	Wykonanie nakładki bitumicznej na stabilizacji cementowej na drodze w Witach	109.000,00	107.566,51	Wykonano nakładkę bitumiczną na drodze nr 220619W , położonej na działce o nr ewidencyjnym 141 , na odcinku 120 mb. Zadanie zrealizowała firma Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów Spółka z o.o z siedzibą w Mińsku Maz.
11	Wykonanie nakładki bitumicznej na ul. Zawoda w Kałuszynie	80.000,00	79.611,75	Wykonano nakładkę bitumiczną na drodze nr 220669W , położonej na działce o nr ewidencyjnym 2358 , na odcinku 250 mb. Zadanie zrealizowała firma Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów Spółka z o.o z siedzibą w Mińsku Maz.
12	Przebudowa drogi gminnej nr 220601W	181.624,50	177.829,98	Inwestycja 2-letnia realizowana z udziałem środków pochodzących z

	Kałużyn Mroczi o nawierzchni gruntowej, na nawierzchnię z betonowej kostki brukowej, od km 0+000,0 do km 0+427,0			PROW 2014 – 2020 kwota 89.095,33 zł. Wykonano nawierzchnię z kostki brukowej na drodze gminnej nr 220601W odcinku 427 mb. Zadanie wykonała firma KORUND M. Maliszewski z Podnieśna.
13	Wykup działek o nr ewidencyjnych 1880/2 i 1881/4 na budowę drogi gminnej w Kałużynie	50.000,00	45.235,76	Zakupiono dwie działki na potrzeby urządzenia drogi gminnej łączącej odcinek od drogi krajowej nr 2 do ul. Martyrologii w Kałużynie
14	Budowa budynku komunalnego w Kałużynie	5.000,00	4.999,95	W 2018 roku wykonano rozbiórkę uszkodzonego podczas wybuchu budynku komunalnego przy ul. Mickiewicza 8A w Kałużynie. Prace rozbiórkowe wykonała firma usługowo - handlowa Kompleksowe Roboty Ziemne z Kałużyna.
15	Aktualizacja planu zagospodarowania przestrzennego miasta Kałużyna	65.000,00	492,00	Zadanie w trakcie realizacji . W 2018 roku poniesiono wydatek w wysokości 492,00 zł. Zadanie przewidziane do zakończenia w 2019 r. Zadanie realizuje Biuro Usługowe "ANIHAL" Sp z o.o w Siedlcach.
16	Opracowanie dokumentacji projektowej na rozbudowę Przedszkola Publicznego w Kałużynie	30.000,00	29.720,00	W 2018 roku opracowano projekt koncepcji rozbudowy Przedszkola Miejskiego w Kałużynie.
17	Projekt i montaż oświetlenia ulicznego we wsi Abramy	2.565,89	2.565,01	Zadanie - montaż skrzynki SON w Abramach zrealizowane ze środków pochodzących z funduszu sołectkiego.
18	Wykonanie dodatkowych punktów oświetlenia ulicznego na terenie miasta i gminy	33.000,00	33.000,00	W 2018 roku w ramach kontynuacji dobudowy oświetlenia ulicznego wykonano modernizację i dobudowę oświetlenia ulicznego w Żebrówce, Starych Groszkach, Piotrowinie oraz Kałużynie.
19	Budowa ul. Cmentarnej w Kałużynie	46.000,00	1.476,00	W ramach przygotowania do realizacji inwestycji w 2018 roku sfinansowano opracowanie map do celów projektowych budowy ul. Cmentarnej w Kałużynie.
20	Opracowanie dokumentacji na ul. Kwiatową w Kałużynie	38.000,00	0,00	Zadanie przesunięto na 2019 rok
21	Opracowanie dokumentacji na ul. Robotniczą w Kałużynie	85.000,00	0,00	Zadanie przesunięto na 2019 rok

22	Opracowanie dokumentacji na ul. Zamojską w Kałuszynie	50.000,00	6.931,90	W 2018 roku wykonano mapy do celów projektowych przebudowy ul. Zamojskiej w Kałuszynie.
23	Budowa ulicy od ul. 1-go Maja w kierunku wschodnim	98.000,00	97.796,34	Wykonano nakładkę bitumiczną na drodze gminnej zlokalizowanej na działce nr ewidencyjny 1790 o biegnącej od ul. 1-go Maja w kierunku wschodnim na odcinku 150mb. Zadanie zrealizowała firma Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów Spółka z o.o z siedzibą w Mińsku Maz.
24	Budowa ul. Ogrodowej w Kałuszynie (przedłużenie w stronę do tartaku)	63.000,00	1.537,50	W 2018 roku celem rozpoczęcia prac przy budowie ul. Ogrodowej wykonano mapy do celów projektowych. Kolejny etap prac przewidziano na rok następny.
25	Wykonanie przyłączy wodociągowych od ul. Martyrologii w Kałuszynie	16.000,00	13.013,40	W ramach zadania wykonano 9 przyłączy wodociągowych do sieci wodociągowej - odnoga od ul. Martyrologii. Zadanie odebrano 16.05.2018r. Wykonawca - firma P.W SANBUD - Stara Niedziałka
26	Zaprojektowanie i budowa Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych w Olszewicach na działce 124/2	6.000,00	5.535,00	W 2018 roku firma CODEX Biuro Rzeczoznawstwa i Ekonomii Środowiska ze Środy Wielkopolskiej sporządziło aktualizację koncepcji i Programu Funkcjonalno Użytkowego dla budowy Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów komunalnych. Zadanie przesunięte do realizacji w 2019 r z powodu braku wykonawcy zadania w trybie - zaprojektuj i wybuduj. Zadanie otrzymało dofinansowanie w wysokości 428.070,75 zł w ramach działania 5.2 "Gospodarka odpadami" w ramach PRO WM na lata 2014-2020.
27	Zakup samochodu służbowego dla Urzędu Miejskiego w Kałuszynie	27.000,00	27.000,00	W marcu 2018 r dokonano zakupu w firmie P&P Kielak sc z Kałuszyna samochodu marki PEUGOT Partner 1.6 Hdi rok produkcji 2013 . Samochód jest wykorzystywany do celów służbowych Urzędu Miejskiego.
28	Przebudowa wewnętrznej linii zasilającej i układu pomiarowego w budynku Urzędu Miejskiego w Kałuszynie.	23.000,00	22.204,00	W ramach zaplanowanego zadania poprzedzającego rozbudowę budynku Urzędu miejskiego wykonano modernizację instalacji elektrycznej w piwnicach oraz przyłącza do budynku. Prace wykonała firma Zakład instalacji Elektrycznych "ZALIWSKI" z Grębkowa.

29	Przebudowa budynku przy ul. Wojska Polskiego 20 (po Aptece)	2.600.000,00	0,00	Przebudowa wraz z termomodernizacją budynku po dawnej aptece przy ul. Wojska Polskiego została przewidziana do realizacji w latach 2018 - 2019. W 2018 roku po rozstrzygnięciu przetargu firma AKPOL z Mińska Maz. rozpoczęła prace budowlane. Przewidywany termin ich zakończenia określony został w umowie na 16 września 2019 r. Inwestycja pozostająca w trakcie realizacji otrzymała dofinansowanie ze środków UE w ramach działania 4.2 "Efektywność energetyczna" w ramach RPO WM na lata 2014-2020 w wysokości 538.065,40 zł. Pozostała kwota to środki własne. W 2018 r gmina nie poniosła żadnego wydatku inwestycyjnego.
30	Dofinansowanie zakupu samochodu służbowego dla Policji	10.000,00	10.000,00	W czerwcu 2018 r Gmina przekazała na fundusz wsparcia Policji kwotę w wysokości 10.000,00 zł na dofinansowanie zakupu samochodu dla Policji w Mińsku Maz.
31	Zakup urządzenia brzegowego zabezpieczającego sieć komputerową w Urzędzie Miejskim w Kałuszynie	12.000,00	0,00	W 2018 roku odstąpiono od zakupu tego urządzenia
32	Przebudowa świetlicy wiejskiej w Patoku.	63.100,00	52.672,60	Zadanie polegające na przeprowadzeniu prac modernizacyjnych w świetlicy wiejskiej przeprowadziła firma "AKPOL" z Mińska Maz. Zadanie było współfinansowane środkami z dotacji z Urzędu Marszałkowskiego w ramach "Mazowieckiego Instrumentu Aktywizacji Społeczności - Mazowsze 2018 r "w kwocie 10.000,00 zł. Pozostała kwota w wysokości 42.672,60 zł to środki własne gminy. Zadanie zakończono i odebrano 27.11.2018 r
33	Przebudowa świetlicy wiejskiej w Garczynie Dużym	40.490,00	40.173,60	Zadanie polegające na przeprowadzeniu prac modernizacyjnych w świetlicy wiejskiej przeprowadziła firma „AKPOL” z Mińska Maz. Zadanie było współfinansowane środkami z dotacji z Urzędu Marszałkowskiego w ramach „ Mazowieckiego Instrumentu

				Aktywizacji Sołectw – Mazowsze 2018” w kwocie 10.000,00 zł. Pozostała kwota w wysokości 30.173,60 zł to środki własne gminy. Zadanie zakończono i odebrano 27.11.2018 r
34	Modernizacja boiska piłkarskiego - wymiana nawierzchni	334.000,00	332.210,70	Wykonane zadanie było współfinansowane środkami w wysokości 198.075,00 zł z dotacji Samorządu Województwa Mazowieckiego w ramach programu " Mazowiecki Instrument Wsparcia Infrastruktury Sportowej – MAZOWSZE 2018” zadanie wykonała firma REDOPOL sp z o.o z Poznania. Zadanie odebrano 17.10.2018 r.
35	Zakup kosiarki bijakowej bocznej dla ZGK w Kałuszynie	30.000,00	25.793,10	W ramach zaplanowanej kwoty zakupiono w ROLMEX – Misiuda” w Kielcach kosiarkę bijakową KB 160. Kosiarka będzie wykorzystywana przez ZGK w Kałuszynie do utrzymania zieleni miejskiej.
36	Modernizacja oczyszczalni ścieków w Kałuszynie	72.000,00	70.460,38	W ramach zadania opracowano koncepcję modernizacji oczyszczalni ścieków z uwzględnieniem możliwości zwiększenia przyjęcia ścieków do 700 m3 na dobę oraz wykonano niezbędne prace na obiekcie oczyszczalni . Koncepcję opracowała firma ECO – GREENTECH z Wrocławia. Roboty budowlano – montażowe wykonała i oddała do użytku z dniem 12.10.2018r firma SAN-SYSTEM sp z o.o z Olecka
37	Rozbudowa monitoringu wizyjnego na terenie miasta	43.000,00	41.790,48	W ramach zadania wykonano dobudowę instalacji monitoringu wizyjnego z 2 szt. kamer z podczzerwienią na terenie zalewu Karczunek wraz z przesyłem obrazu z terenu Kałuszyna Wykonano instalację monitoringu, zakupiono zestawy komputerowe , dyski i urządzenia cyfrowe do nagrywania. Prace wykonała firma G12 Group Sevrice z Mińska Maz.
38	Wykonanie sieci kanalizacji sanitarnej (odnoga od ul. Martyrologii) na odcinku około 35 m.	16.000,00	15.498,00	W ramach inwestycji wykonano sieć kanalizacyjną - odnogę od ul. Martyrologii w stronę ul. Warszawskiej na odcinku 35 mb . Prace wykonała firma Przedsiębiorstwo Wielobranżowe

				"ARTIMEX" z Mińska Mazowieckiego
39	Modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w Kałuszynie	16.000,00	16.000,00	W 2018 r wykonano prace modernizacyjne w Stacji Uzdatniania Wody w Kałuszynie (montaż sterowników z panelami) . Roboty wykonała firma SAN-SYSTEM sp zo.o z Olecka
40	Zakup motopompy dla OSP w Gołębiewce	40.000,00	33.228,45	Zakupiono motopompę TOHATSU VC82ASE- 1 kpl na potrzeby OSP Gołębiewka. Zakup współfinansowany środkami z dotacji z Urzędu Marszałkowskiego - 10.000,00 zł, środkami w kwocie 6.897,35 zł z funduszu sołectkiego wsi Gołębiewka oraz własnymi gminy w wysokości 15.101,10 zł.
41	Opracowanie dokumentacji projektowej na budowę drogi Olszewice-oczyszczalnia- ul. Warszawska	65.000,00	0,00	W 2018 roku podpisano umowę z Firmą SOKOM Inżynieria Komunikacyjna z Mińska Mazowieckiego na opracowanie dokumentacji projektowo kosztorysowej na przebudowę drogi. Zadanie będzie realizowane w 2019 r.
	Razem:	7.300.525,00	4.213.524,18	

Źródłem finansowania inwestycji realizowanych przez Gminę w 2018 roku były:

- środki własne w wysokości 2.783.774,95 zł
- środki z UE w wysokości 87.623,17 zł
- środki z Samorządu Województwa Mazowieckiego w wysokości 318.075,00 zł
- środki z budżetu państwa w formie dotacji w wysokości 12.641,60 zł
- inne środki zewnętrzne: za wykonane przyłącza wodociągowe - 5.500,00 zł.; środki z Gminy Jakubów na modernizację SUW Garczyn w wysokości 803.457,00 Zł, od SP ZOZ w Kałuszynie – 202.452,46 zł.

3.Realizacja budżetu obywatelskiego /partycypacyjnego/

Idea budżetu obywatelskiego polega na tym, że mieszkańcy mają możliwość decydowania o wydatkowaniu środków z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, a ustawa o samorządzie gminnym od 2019 roku nałożyła obowiązek tworzenia budżetów obywatelskich w gminach będących miastami na prawach powiatu.

Formą budżetu obywatelskiego są fundusze sołectkie, których możliwość wyodrębnienia przez radę w budżecie gminy dała ustawa z dnia 20 lutego 2009 roku, zastąpiona ustawą z 21 lutego 2014 roku. Środki funduszu przeznacza się na realizację przedsięwzięć, które są zadaniami własnymi gminy, służą poprawie warunków życia mieszkańców bądź na wydatki związane z usuwaniem skutków klęsk żywiołowych. O przeznaczeniu środków na określone przedsięwzięcia decydują sami mieszkańcy. Ta forma partycypacji społecznej stwarza warunki do szczególnego aktywizowania mieszkańców, skłania ich do uczenia się

podejmowania wspólnie decyzji, na co mają być skierowane środki publiczne wyodrębnione w budżecie gminy. Rada Miejska w Kałuszynie wyraziła zgodę na wyodrębnianie funduszu sołeckiego od początku powstania tego mechanizmu finansowania aktywności obywatelskiej.

Na realizację 39 przedsięwzięć zgłoszonych przez 28 sołectw do realizacji w ramach funduszu sołeckiego w 2018 roku w budżecie gminy została wyodrębniona kwota 297.012,96 zł.

Przedsięwzięcia realizowane w ramach funduszu sołeckiego dotyczyły w szczególności: dobudowy oświetlenia ulicznego, poprawy stanu dróg gminnych, położenia przepustów, odwodnienia, wykonania poboczy na drogach, wykonania poziomego oznakowania celem poprawy bezpieczeństwa na drodze, urządzenia placów zabaw dla dzieci i doposażenia w sprzęt do aktywności ruchowej dla dorosłych, zakup przedmiotów edukacyjnych, zakup sprzętu i mebli na doposażenie świetlic i remizo-świetlic, zakup sprzętu ochrony przeciwpożarowej i odzieży ochronnej dla Ochotniczych Straży pożarnych, zakup wiat przystankowych i naprawa istniejącej. Zrealizowanych zostało 30 przedsięwzięć, na które wydatkowano kwotę 200.828,25 zł.

VI. INFORMACJA O STANIE MIENIA KOMUNALNEGO

Stan mienia komunalnego Gminy Kałuszyn na dzień 31 grudnia 2018 roku

Stan mienia komunalnego gminy przedstawiony jest za okres od złożenia ostatniej informacji tj. od 01.01.2018 r. do 31.12. 2018 r.

Użytkownikami mienia komunalnego gminy Kałuszyn są:

1. Urząd Miejski w Kałuszynie	- 67.683.613,07 zł
2. Szkoła Podstawowa w Kałuszynie	- 6.210.785,82 zł
3 Gimnazjum w Kałuszynie	- 7.999,99 zł
4. Przedszkole Publiczne w Kałuszynie	- 940.731,31 zł
5. Dom Kultury w Kałuszynie	- 677.191,56 zł
6. Biblioteka Publiczna w Kałuszynie	- 484.341,08 zł
7. Zakład Gospodarki Komunalnej w Kałuszynie	- 455.613,75 zł
8. Żłobek Gminny	- 1.007.417,42 zł
Razem:	77.467.694,00 zł

Wartość majątku gminy Kałuszyn wg stanu na 31.12.2017 roku wynosiła – 72.155.093,54 zł

zł, na 31.12.2018 roku – **77.467.694,00 zł**

W okresie od złożenia ostatniej informacji, wartość zaewidencjonowanego mienia zwiększyła się o 5.312.600,46 zł tj. o 7,36 % w stosunku do wartości z początku roku.

Lp	Stan mienia komunalnego wynikający z własności praw majątkowych gruntów komunalnych	Stan na dzień 31 grudnia 2018 r.	
		Rzeczowo (w ha)	Finansowo (w zł)
1.	Grunty komunalne		

- pozostające w zasobie	55,7337 – grunty rolne 3,789 ha – lasy 46,3538- tereny pod budynkami, drogi	6.348.066,23
- przekazane w trwały zarząd		3.339.907,97
- będące w użytkowaniu wieczystym	6,5894	31.894,57

2.	Budynki i budowle	5.589.147,18
	- lokale mieszkalne	1.227.136,30

Informacja o nabyciu nieruchomości w 2018 roku

Gmina Kałuszyn nabyła 6 działek o łącznej powierzchni 4.9441 m², z przeznaczeniem pod drogi publiczne 4,7399 m² i pozostałe na cele inwestycyjne.

Zestawienie nabytych nieruchomości gruntowych w 2018 roku

Lp	Cel nabycia	Forma nabycia	Ilość	Powierzchnia (w m ²)	Wartość (w zł)
1	Pod drogi	wykup			
		zamiana	2 działki	0,2042	44.100,00
		Z mocy prawa	4 działki	4,7399	
		komunalizacja	-	-	-
		Uchwałą RM i RP	-	-	-
		Za zobowiązania podatkowe	-	-	-
2	Na cele inwestycyjne	wykup	-	-	-
		zamiana	-	-	-
		przejęcie	-	-	-
		inne	Udział 1/3 z 15 działek	1/3 z powierzchni 3,1393	16.666,00 wartość darowizny

Informacja o zbyciu nieruchomości gruntowych w 2018 roku

- W drodze przetargu

Lp	Przeznaczenie	Ilość działek	Powierzchnia (w m ²)	Dochód netto (w zł)
1	Budownictwo jednorodzinne	1	0,0331	17.150,00
2	Budownictwo wielorodzinne	1	0,2244	301.000,00
	Razem		0,2575	318.150,00

- W drodze bezprzetargowej – w 2018 roku nie zbywano nieruchomości.

Informacja o stanie gruntów przekazanych w dzierżawę, stanowiących mienie Gminy Kałuszyn na dzień 31 grudnia 2018 roku.

1. Grunty przekazane w dzierżawę o powierzchni **0,2476 ha** w tym:
 - na cele usługowo-handlowe (pod pawilony handlowe, ogródki gastronomiczne – nad zalewem, parkingi, pod tymczasowe garaże) – roczny dochód brutto **30.363,78 zł.**;
2. Grunty przekazane w dzierżawę pod uprawy polowe **1,77 ha**, roczny dochód **364,00 zł.**

Gminne zasoby mieszkalne

Liczba mieszkań będących w zasobach gminy w 2018 roku zmniejszyła się o 3 lokale ze względu na przeznaczenie do rozbiórki budynku o złym stanie technicznym przy ul. Mickiewicza 12 w Kałuszynie.

Znaczącą część zasobów mieszkaniowych znajdujących się w budynkach wielomieszkaniowych miasta – stanowi 95 lokali komunalnych w 24 budynkach, w tym 10 budynków to wspólnoty mieszkaniowe, w których zostały wyodrębnione lokale mieszkalne. Lokalami mieszkalnymi i użytkowymi administruje Zakład Gospodarki Komunalnej w Kałuszynie.

Stan komunalnych zasobów mieszkalnych i użytkowych na koniec 2018 roku przedstawiał się następująco:

Budynki wspólnotowe z udziałem Gminy			
Ilość lokali mieszkalnych komunalnych	Powierzchnia (w m ²)	Ilość lokali użytkowych	Powierzchnia (w m ²)
48	1.764,19	-	-
Budynki Gminne			
Ilość lokali mieszkalnych	Powierzchnia (w m ²)	Ilość lokali użytkowych	Powierzchnia (w m ²)
47	1.357,27	3	149,28

Sprzedż lokali mieszkalnych

W 2018 roku nie organizowano przetargów na zbycie lokali mieszkalnych.

Informacja o nieruchomościach, budynkach i budowlach będących w użytkowaniu jednostek organizacyjnych gminy w związku z realizacją ich celów statutowych:

1. Nieruchomość oznaczona nr ewidencyjnym 2776/1 o powierzchni 0,4917 ha położona w Kałuszynie przy ul. Pocztowej, zabudowana budynkiem biurowym o pow. zabudowy 297 m² i budynkiem gospodarczym o pow. 132 m² w użytkowaniu Urzędu Miejskiego w Kałuszynie;

2. Nieruchomość oznaczona nr ewidencyjnym 3521 o powierzchni 0,0680 ha położona w Kałuszynie przy ul. Warszawskiej 39, zabudowana budynkiem o pow. zabudowy 232 m² w użytkowaniu Biblioteki Publicznej w Kałuszynie;
3. Nieruchomość oznaczona nr ewidencyjnym 3518 o pow. 0,3069 ha położona w Kałuszynie przy ul. Warszawskiej 45, zabudowana budynkiem funkcyjnym kultury o pow. zabudowy 439 m² oraz budynkiem gospodarczym o pow. 31 m² i budynkiem przemysłowym o pow. 23 m² w użytkowaniu Domu Kultury w Kałuszynie;
4. Nieruchomość oznaczona nr ewidencyjnym 2796/1 o powierzchni 1,7659 ha położona w Kałuszynie przy ul. Pocztowej 4, zabudowana budynkiem szkoły o pow. zabudowy 1987 m² w użytkowaniu Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Kałuszynie w Kałuszynie. Ponadto w użytkowaniu szkół są budynki o pow. 27, 26 i 40 m² będące zapleczem infrastruktury sportowej na terenie szkolnym oraz działka oznaczona nr ewid. 2792//5 o pow. 0,0978 zabudowana budynkiem hali sportowej o pow. zabudowy 450 m²;
5. Nieruchomość oznaczona nr ewidencyjnym 51 o powierzchni 1,21 ha położona w Chrościcach, zabudowana budynkiem szkoły o pow. zabudowy 1987 m² w użytkowaniu Szkoły Podstawowej
6. Nieruchomość oznaczona nr ewidencyjnym 2792/2 o powierzchni 0,4488 ha położona w Kałuszynie przy ul. Pocztowej, zabudowana budynkiem przedszkola o pow. zabudowy 259 m² i budynkiem gospodarczym o pow. 29 m² w użytkowaniu Filii SP w Chrościcach.
7. Zabudowana nieruchomość oznaczona nr ewid. 3532/2 o pow. 0,2996 ha przy ul. Wojska Polskiego przekazana w używanie SP ZOZ Przychodni Opieki Zdrowotnej w Kałuszynie;
8. Nieruchomość oznaczona nr ewidencyjnym 3532/2 o powierzchni 0,2996 ha położona w Kałuszynie przy ul. Zamojskiej 13, zabudowana budynkiem w użytkowaniu Gminnego Żłobka w Kałuszynie /pow. terenu 1000 m² i pow. budynku 209 m² /;
9. Budynki mieszkalne, w których znajdują się lokale komunalne przy ul. Kościelnej 4, ul. Mickiewicza 8, 6, Ul. Mostowej 4, 6, ul. Trzcianka 54, 65, ul. Warszawskiej 10, 29, 11, 17, 59, 32, ul. Wojska Polskiego 7, 14, 16, 36, 43, 53, ul. Zamojskiej 9, 15, Pl. Kilińskiego 5, ul. Polna 2, Pocztowa 4 są w administrowaniu Zakładu Gospodarki Komunalnej w Kałuszynie.
10. **Nieruchomości przekazane w trwały zarząd:** Oczyszczalnia ścieków w Olszewicach zlokalizowana na działce oznaczonej nr ewidencyjnym 124/2 przekazana w trwały zarząd do Zakładu Gospodarki Komunalnej.

Użytkowanie wieczyste:

Na koniec 2018 roku w użytkowaniu wieczystym było:

30 nieruchomości zabudowanych budynkami jednorodzinnymi,

1 nieruchomość zabudowana budynkiem wielorodzinnym

1 nieruchomość na której usytuowany jest budynek Spółdzielni Mieszkaniowej w Kałuszynie,

7 nieruchomości wykorzystywanych pod działalność gospodarczą.

Na dochody uzyskane przez gminę w 2018 roku z majątku z tytułu sprzedaży mienia, użytkowania wieczystego działek budowlanych oraz najmu i dzierżawy składały się:

- wpływy ze sprzedaży mienia komunalnego w łącznej kwocie netto – 318.150,00 zł.
 - wpływy z tytułu opłat za użytkowanie wieczystego działek –32.006,85 zł,
 - wpływy za dzierżawę działek położonych w Kałuszynie wykorzystywanych na cele gospodarcze – 24.611,22 zł
 - wpływy za trwały zarząd - 202,19 zł
 - wpływy za dzierżawę terenów łowieckich – 2.931, 56 zł
 - wpływy za dzierżawę terenów przy zalewie 'Karczunek ,, 10.318,40 zł
 - wpływy uzyskane za wejście i korzystanie z parkingów , kąpieliska oraz urządzeń będących
 - na wyposażeniu terenu – 99.451,93 zł
 - za zajęcie pasa drogowego – 64.861,70 zł.
 - czynsz za najem powierzchni pod sklepik szkolny w szkole podstawowej – 1.219,50 zł
- Łącznie do budżetu gminy w okresie od złożenia ostatniej informacji do końca 2018 r. wpłynęło – 726.086,91 zł,

VII. OCHRONA ŚRODOWISKA

Gmina Kałuszyn charakteryzuje się znaczną powierzchnią gruntów rolnych – na ogólną powierzchnię geodezyjną 95 km² stanowią one 68,9 %, zaś powierzchnia lasów i gruntów pod zalesienie stanowi 22,8 %.

W gminie występują głównie słabo urodzajne gleby V i VI klasy: bielcowe szczyrki i gleby piaszczyste. Pod względem klimatycznym tereny gminy należą do dzielnicy środkowej, nie posiadają terenów o odrębnych cechach mikroklimatycznych.

Materiał tworzący wyżynę stanowią głównie piaski i żwiry, a także gliny i torfy. Nie występują tu bardziej wartościowe bogactwa mineralne. Z surowców mineralnych występujących na omawianym terenie główną rolę odgrywają surowce budowlane: bogate pokłady żwirów i pas gliny zwałowej. Na terenie gminy znajdują się udokumentowane złoża żwiru w rejonie miejscowości Przytoka, Kazimierzów, Olszewice, Ryczołek. W 2018 roku 12 obszarów górniczych było w eksploatacji, z których 4 posiadały decyzje na wydobycie i rekultywację, 7 obszarów posiadało decyzję na rekultywację. Na terenie miasta i gminy nie występują istotne źródła emisji zanieczyszczeń gleby i ziemi ze źródeł przemysłowych.

Droga krajowa nr 2 przebiegająca przez miasto Kałuszyn i miejscowości Leonów, Ryczołek, pomiędzy gruntami wsi Sinołęka, Marysin, Stare Groszki stwarza bardzo duże zagrożenie dla mieszkańców miasta, tych miejscowości jak i przyjezdnych do miasta Kałuszyn. Dużym mankamentem jest jej dostępność praktycznie dla wszystkich użytkowników, gdyż poza ruchem międzynarodowym, międzyregionalnym i regionalnym obsługuje ona również ruch lokalny, co przyczynia się do powstawania zakłóceń w ruchu oraz wzrostu wypadkowości.

W samochodowych przewozach substancji niebezpiecznych największy udział ma przewóz paliw płynnych. Wszystkie stacje paliw są zaopatrywane transportem samochodowym.

Innym rodzajem przewozów jest transport butli z gazem płynnym propan-butan. Dystrybucją gazu zajmuje się szereg różnego rodzaju firm, które nie zawsze mogą zapewnić transport specjalistycznym taborem.

Gospodarka odpadami

Gmina Kałuszyn w 2018 r. odbierała odpady komunalne z nieruchomości zamieszkałych znajdujących się na terenie gminy. Z nieruchomości niezamieszkałych oraz nieruchomości na których prowadzona jest działalność gospodarcza odpady odbierały firmy wpisane do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.

Usługę odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych z terenu Gminy Kałuszyn w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 roku świadczyło konsorcjum firm: RDF Sp. z o. o. z siedzibą przy ul. Kołobrzeskiej 5 w Ostrołęce oraz MPK PURE HOME Sp. z o. o. Sp. k. z siedzibą przy ul. Kołobrzeskiej 5 w Ostrołęce. Firma ta została wyłoniona w drodze przetargu nieograniczonego.

Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Kałuszyn uchwalony Uchwałą nr VII/49/2015 Rady Miejskiej w Kałuszynie z dnia 26 czerwca 2015 r. zawiera szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Kałuszyn, określone w art. 4 ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Na terenie zabudowy jednorodzinnej i wielorodzinnej bezpośrednio od właścicieli z ich posesji odbierane są odpady:

- papieru i tektury (w tym opakowania i gazety);
- szkła bezbarwnego i kolorowego (z wyłączeniem szkła okiennego i samochodowego);
- tworzywa sztucznego, metali i opakowań wielomateriałowych;
- odpadów ulegających biodegradacji (odpady zielone z ogrodów i kuchenne);
- popiołów z palenisk domowych;
- zmieszanych odpadów komunalnych – pozostałych po segregacji;
- zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego;
- mebli i innych odpadów wielkogabarytowych;
- odpadów budowlanych i rozbiórkowych;
- zużytych opon.

Częstotliwość odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych została określona na podstawie Uchwały Nr R VII/50/2015 Rady Miejskiej w Kałuszynie z dnia 26 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Odbieranie odpadów od właścicieli nieruchomości jednorodzinnych i wielorodzinnych ustalono na raz na dwa tygodnie na terenie miasta Kałuszyna i raz na miesiąc na terenie wiejskim. W terminie od początku kwietnia do końca października odbieranie zmieszanych odpadów komunalnych oraz bioodpadów z nieruchomości wielolokalowych zlokalizowanych na terenie Miasta i Gminy Kałuszyn ustalono na raz na tydzień. Odbieranie odpadów wielkogabarytowych od właścicieli nieruchomości jednorodzinnych oraz wielorodzinnych z terenu Miasta i Gminy Kałuszyn ustalono na dwa razy w roku.

Odpady te umieszczano w workach oznaczonych kolorami: niebieski – na papier; żółty – na tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe i metale; zielony – na opakowania szklane; brązowy – na bioodpady; biały – na popiół; czarny – na odpady

zmieszane. Właściciele nieruchomości położonych na terenie Gminy Kałuszyn mają możliwość we własnym zakresie dostarczyć wszystkie wymienione powyżej odpady do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych działającego przy Oczyszczalni Ścieków w Olszewicach, prowadzony przez Zakład Gospodarki Komunalnej w Kałuszynie.

W Punkcie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych odbierane są odpady:

- papieru i tektury (w tym opakowania i gazety);
- szkła bezbarwnego i kolorowego (z wyłączeniem szkła okiennego i samochodowego);
- tworzywa sztuczne, metali i opakowań wielomateriałowych;
- odpadów ulegających biodegradacji (odpady zielone z ogrodów i kuchenne);
- popiołów z palenisk domowych,;
- zmieszanych odpadów komunalnych – pozostałych po segregacji;
- zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego;
- mebli i innych odpadów wielkogabarytowych;
- odpadów budowlanych i rozbiórkowych;
- zużytych opon;
- przeterminowanych leków i chemikaliów;
- zużytych baterii i akumulatorów;
- tekstyliów.

Na terenie Gminy Kałuszyn nie ma możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania. Gmina Kałuszyn w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2012 – 2017 z uwzględnieniem lat 2018 – 2023 znajduje się w regionie ostrołęcko-siedleckim, w którym znajdują się dwie instalacje spełniające warunki regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych.

Zmieszane odpady komunalne, odpady zielone oraz pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania zostały zgodnie z umową z podmiotem odbierającym odpady od właścicieli nieruchomości zamieszkałych przekazane zostały do Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Ostrołęce.

Koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, które obejmowały odbieranie, transport, zbieranie, odzysk i unieszkodliwienie odpadów komunalnych oraz utrzymanie punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych w 2018 r. wyniosły 551.623,44zł.

Według Rejestru ewidencji ludności Urzędu Miejskiego w Kałuszynie na dzień 31 grudnia 2018 r. w Gminie Kałuszyn zameldowane były 5871 osoby. Natomiast liczba mieszkańców Gminy Kałuszyn określona na podstawie deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na dzień 31 grudnia 2018 r. wynosiła 5007 osoby.

Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie Gminy Kałuszyn:

- od właścicieli nieruchomości na terenie Gminy Kałuszyn w 2018 r. zebrano 972,208 Mg odpadów komunalnych;
- ilość zebranych odpadów komunalnych zebranych w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych wyniosła 85,900 Mg;
- zebrano 34,789 Mg odpadów komunalnych stanowiących frakcje odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła przez zbierających odpady na terenie Gminy Kałuszyn.

łącznie w 2018 r. z terenu Gminy Kałuszyn z nieruchomości zamieszkałych odebrano 1092,857 Mg odpadów komunalnych.

Poziom recyklingu

Poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego użycia wymagane do osiągnięcia w 2018 r., według Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz. U. z 2016, poz. 2167) oraz Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie poziomów ograniczenia składowania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (Dz. U. z 2017 r., poz. 2412) wynoszą:

- Papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło – min. 30 %;
- Inne niż niebezpieczne odpady budowlane i rozbiórkowe – min. 50 %;
- Odpady komunalne ulegające biodegradacji przekazywane do składowania – max. 40 %;

Osiągnięte przez Gminę Kałuszyn poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego użycia wymagane do osiągnięcia w 2018 r.:

- papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło – 49,79 %;
- Inne niż niebezpieczne odpady budowlane i rozbiórkowe – 100 %;
- odpady komunalne ulegające biodegradacji przekazywane do składowania – 3,83 %;

Wymagane poziomy zostały osiągnięte.

W 2018 r. do składowania przekazano 60,013 Mg odpadów komunalnych będących pozostałościami z sortowania i pozostałościami z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych.

Program usuwania azbestu

Gmina Kałuszyn realizuje program usuwania azbestu na lata 2012-2032 uchwalony uchwałą Nr XXVII/209/2014 Rady Miejskiej w Kałuszynie z dnia 28 lutego 2014 r.

Ilość wyrobów azbestowych zinwentaryzowanych na terenie gminy, unieszkodliwionych i pozostałych do usunięcia przedstawiają poniższe zestawienia.

Wyroby zinwentaryzowane (w kg)

Nazwa wyrobu	Ilość ogólna Wyrobów azbestowych	Ilość w posiadaniu osób fizycznych	Ilość w posiadaniu osób prawnych
W01 Płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie	56.948	52.603	4.345
W02 Płyty azbestowo-cementowe faliste dla budownictwa	2.557.425	2.487.930	69.495
Razem:	2.614.373	2.540.533	73.840

Wyroby unieszkodliwione (w kg)

Nazwa wyrobu	Ilość ogólna Wyrobów azbestowych	Ilość w posiadaniu osób fizycznych	Ilość w posiadaniu osób prawnych
W01 Płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie	9.296	9.296	0
W02 Płyty azbestowo-cementowe faliste dla budownictwa	587.517	576.427	11.090
Razem:	596.813	585.723	11.090

Pozostało do unieszkodliwienia (w kg)

Nazwa wyrobu	Ilość ogólna Wyrobów azbestowych	Ilość w posiadaniu osób fizycznych	Ilość w posiadaniu osób prawnych
W01 Płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie	47.652	43.303	4.345
W02 Płyty azbestowo-cementowe faliste dla budownictwa	1.969.908	1.911.503	58.405
Razem:	2.017.560	1.954.810	62.750

W 2018 roku w ramach realizacji Programu usuwania azbestu odebrano od właścicieli 4200 m², tj. 65,940 Mg, oraz zdemontowano z dachów, i odebrano było 1576 m², tj. 7.380 Mg. łącznie z terenu gminy odebrano i unieszkodliwiono 5.776 m² tj. 73,320 Mg. Zadanie realizowane było z dofinansowaniem z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w kwocie 10.846,14 zł, co stanowi 52 % kosztów realizacji zadania. Całkowity koszt realizacji to kwota 20.857,98 zł.

VIII. WARUNKI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

1. Zagospodarowanie przestrzenne

W 2012 roku zostały zatwierdzone przez Radę Miejską w Kałuszynie dwa główne dokumenty planistyczne:

- 1) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kałuszyn zostało uchwalone uchwałą Nr XVI/105/2012 Rady Miejskiej w Kałuszynie z dnia 24 października 2012 r.
- 2) Uchwałą Nr XVI/106/2012 Rady Miejskiej w Kałuszynie z dnia 24 października 2012 r. został uchwalony miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Kałuszyn w obszarze A;

3) Plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru B w mieście Kałuszyn został zatwierdzony uchwałą Rady Miejskiej Nr XXII/190/2013 w dniu 27 września 2013 r.

W następnych latach w celu umożliwienia działań inwestycyjnych i pro-rozwojowych dokonywane były zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla miasta: uchwałą Rady Miejskiej Nr XXXIV/223/2017 z dnia 11 września 2017 r. dokonano zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Kałuszyn w obszarze A; uchwałami Nr XXVI/189/2017 z dnia 7 lutego 2017 r. i Nr XXXIV/224/2017 z dnia 11 września 2017 r. zatwierdzono zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Kałuszyn w obszarze B;

Uchwałą Nr XXII/189/2013 Rady Miejskiej z dnia 27 września 2013 r. został zatwierdzony miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla potrzeb przeprowadzenia linii energetycznej 400 kV Miłosna-Ujrzanów przez teren gminy Kałuszyn.

26 czerwca 2015 r. Rada Miejska podjęła uchwałę Nr VII/44/2015 w sprawie przystąpienia do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Kałuszyn.

W marcu 2018 r. podjęto uchwałę Nr XXXVIII/261/2018 o przystąpieniu do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Kałuszyn w obszarze A- dotyczy zmiany zagospodarowania terenu przy ul. Zamojskiej. Obecnie trwają prace nad zmianą ładu przestrzennego.

Obszar wiejski gminy nie jest objęty miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Dla tego obszaru instrumentem planowania przestrzennego są decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, zaś dla terenu pod inwestycje celu publicznego decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

W 2018 r. do Urzędu Miejskiego w Kałuszynie wpłynęło 97 wniosków o wydanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, w załatwieniu których wydano 72 decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu, 24 postępowania zostały zawieszono do czasu uzyskania przez wnioskodawcę decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, 1 postępowanie zostało umorzone na wniosek wnioskodawcy. Przeważająca część wydanych decyzji -pięćdziesiąt dziewięć dotyczyła zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, pięć decyzji zabudowy gospodarczej, dwie wydane decyzje dotyczyły zabudowy usługowej, dwie rekultywacji wykopaliska, po jednej decyzji dotyczącej zabudowy przemysłowej, zabudowy magazynowej, zabudowy garażowej i budowy zbiornika wodnego.

W 2018 r. złożono 6 wniosków o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Wydano 6 decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego:

- 4 decyzje dotyczyły budowy sieci elektroenergetycznej.
- 1 decyzja dotyczyła budowy oświetlenia ulicznego.
- 1 decyzja dotyczyła budowy sieci gazowej średniego ciśnienia.

W 4 przypadkach wnioskodawcą było PGE Dystrybucja S.A., 1 wniosek złożyła Gmina Kałuszyn (budowa oświetlenia ulicznego).

2. Drogi i komunikacja

Gmina Kałuszyn posiada szczególnie korzystne powiązania komunikacyjne. Zapewniają je przebiegająca przez teren gminy i miasta Kałuszyn:

- droga krajowa nr 2 Świecko – Poznań – Warszawa – Siedlce –Terespól /odcinek o długości 14,5 km w granicach Gminy o znaczeniu międzynarodowym i międzyregionalnym/,
- na terenie gminy w miejscowości Ryczołek zlokalizowany jest węzeł komunikacyjny obwodnicy Mińska Mazowieckiego na parametrach autostrady, co znacznie skraca czas przejazdu w kierunku do Warszawy.
- droga wojewódzka nr 697 –Kałuszyn – Grębków – Liw, o długości ok. 0,5 km w granicach gminy, realizująca powiązania pomiędzy drogą krajową nr 2 i drogą wojewódzką nr 637 (Warszawa –Węgrów –Sokołów Podlaski –Drohiczyn)
- drogi powiatowe zamiejskie o długości 36,196 km i miejskie /ulice zaliczone do kategorii dróg powiatowych/ - o długości 10,665 km,
- drogi gminne o długości 76,5 km, z czego w granicach administracyjnych miasta długość ulic zaliczonych do kategorii dróg gminnych wynosi 13,8 km i na terenie gminy 62,7 km.
- istniejąca w sąsiedniej gminie Mrozy linia kolejowa.

Stan dróg gminnych, a tym samym dostępność komunikacyjna poszczególnych obszarów gminy ma istotny wpływ na poziom życia mieszkańców, ważny atut podnoszący atrakcyjność terenów do lokalizacji inwestycji. W ostatnich latach drogi gminne były sukcesywnie modernizowane. Jak zmienił się stan dróg gminnych w 2018 roku na przestrzeni pięciu ostatnich lat obrazuje poniższe zestawienie.

Stan ulic zaliczonych do kategorii dróg gminnych w mieście Kałuszyn w 2013 i 2018 roku

Lp	Rodzaj nawierzchni drogi	2013 r	2018 r.
		Długość w km	Długość w km
1	Drogi o nawierzchni twardej ulepszonej:		
	– Bitumiczne	8,50	8,687
	– Kostka	0,50	1,469
	– Betonowe	-	-
2	Drogi o nawierzchni twardej nie ulepszonej:		
	– Brukowce	0,20	0,20
	– Tłuczniowe	-	-
	– żwirowe	1,600	1,413
3	Drogi gruntowe	3,000	2,031
	Ogółem:	13,80	13,80

Stan dróg gminnych na terenie wiejskim gminy Kałuszyn w 2013 i 2018 roku

Lp	Rodzaj nawierzchni drogi	2013 r	2018 r.
		Długość w km	Długość w km
1	Drogi o nawierzchni twardej ulepszonej:		
	– Bitumiczne	19,400	27,726
	– Kostka	-	0,320
	– Betonowe	-	0,420
2	Drogi o nawierzchni twardej nie ulepszonej:		
	– Brukowce	1,700	1,002
	– Tłuczniowe	0,500	0,500
	– żwirowe	15,200	12,370
3	Drogi gruntowe	25,900	20,362
	Ogółem:	62,70	62,70

Poza w/w drogami publicznymi na terenie gminy są jeszcze drogi nie zaliczone do żadnej kategorii dróg publicznych, szczególnie na terenie wiejskim, dojazdowe do pól i na terenach leśnych, które są drogami wewnętrznymi, nie skategoryzowanymi.

Transport publiczny lokalny i dalekobieżny zapewnia mieszkańcom gminy komunikacja PKS Sokołów Podlaski, realizująca połączenia miejscowości na terenie gminy z miastem Kałuszyn, Mińsk Mazowiecki jak również z Warszawą. Usługi przewozowe świadczą również przewoźnicy dalekobieżni korzystający z przystanków na dworcu autobusowym w Kałuszynie /9 przewoźników/.

Mieszkańcy mają możliwość korzystania z komunikacji kolejowej z oddalonych o kilka kilometrów Mrozów.

3. Stacje uzdatniania wody i sieć wodociągowa

Gmina posiada trzy stacje uzdatniania wody:

- w Garczynie Dużym – największa stacja o wydajności 1200 m³ na dobę użytkowana wspólnie z Gminą Jakubów. Ze stacji tej zaopatrywane w wodę są następujące miejscowości gminy Kałuszyn: Garczyn Duży, Garczyn Mały, Zimnowoda, Żebrówka, Kluki, Szembory, Abramy, Wąsy, Falbogi, Mroczyki, Milew, Chrościce, Wólka Kałuska, Budy Przytockie, Przytoka, Ryczołek, Leonów, Kazimierzów, Marianka.
- w Kałuszynie - stacja o wydajności 815 m³ na dobę, zaopatruje w wodę miasto Kałuszyn oraz miejscowości Olszewice, Patok, Szymony, Wity.
- w Sinołęce – stacja o wydajności 245 m³ na dobę, zaopatruje w wodę miejscowości Sinołęka, Piotrowina, Nowe Groszki, Stare Groszki.

Długość sieci wodociągowej wynosi 91 km, z czego 12,6 km w mieście i 78,4 km na obszarze wiejskim, do której podłączonych jest 1794 przyłączy, z czego w mieście 728, na terenie wiejskim 1066. Istniejąca sieć wodociągowa zaopatruje w wodę niemal wszystkich mieszkańców miasta i gminy /jedynie Gołębiówka zaopatrywana jest w wodę ze stacji w Piasecznie/. Wg sprawozdania Zakładu Gospodarki Komunalnej w Kałuszynie

w 2018 roku sprzedano 269.012,72 m³ wody, tj. o 10,15% więcej niż w 2017 roku. Największą grupę odbiorców wody stanowią gospodarstwa domowe – 70%, sprzedaż hurtowa wody dla gminy Jakubów, Wierzbna i Grębkowa stanowi 19%, dla zakładów pracy 11%. Sprzedaż wody z poszczególnych ujęć przedstawiała się następująco:

- hydrofornia w Kałuszynie – 130.061,43 m³
- hydrofornia w Garczynie Dużym – 113.031,23 m³
- hydrofornia w Sinołtce – 21.677,68 m³
- zakup i odsprzedaż wody z hydroforni w Piasecznie dla mieszkańców Gołębiówki - 4.242,38 m³.

4. Oczyszczalnia ścieków i sieć kanalizacyjna

Na terenie wsi Olszewice zlokalizowana jest biologiczno-mechaniczna oczyszczalnia ścieków o wydajności 500m³ na dobę. Oczyszczalnia przyjmuje ścieki z sieci kanalizacyjnej z miasta Kałuszyn, wsi Patok i Olszewice oraz dowożone z pozostałych miejscowości. Długość sieci kanalizacyjnej wynosi 20,3 km, z czego w mieście 16,6 km i na terenie wsi Patok i Olszewice 3,7 km. Do sieci podłączonych jest 715 przyłączy, z czego w mieście 613 i 102 na terenie wymienionych wsi. W 2018 roku na oczyszczalnię przyjęto 81.588,27 m³ ścieków z kolektora i 9.559m³ ścieków dowożonych. Porównując ilość przyjętych ścieków w roku 2017 / odpowiednio 77.801,64 m³ i 7440 m³/nastąpił niewielki wzrost - o 4,86% ścieków przyjętych z kolektora i znaczny wzrost ścieków dowożonych - o 28,48%.

W ostatnich latach w związku z rozwojem nowej zabudowy mieszkaniowej obserwuje się zapotrzebowanie na rozbudowę sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.

5. Sieć energetyczna

Istniejąca na terenie gminy Kałuszyn sieć energetyczna stanowi własność Zakładu Energetycznego. Jej stan techniczny jest zróżnicowany, w wielu miejscowościach wymaga modernizacji. W mieście Kałuszyn częściowo została przebudowana linia energetyczna z napowietrznej na kablową na osiedlu „za szkołą” i w rejonie ul. Mickiewicza. W związku z rozwojem budownictwa na terenie gminy w każdym roku uzupełniane są lampy oświetlenia ulicznego. W 2018 roku w ramach kontynuacji dobudowy oświetlenia ulicznego wykonano modernizację i dobudowę oświetlenia ulicznego w Żebrówce, Starych Groszkach, Piotrowinie oraz Kałuszynie. Aktualnie zainstalowanych jest 1007 lamp oświetlenia ulic, dróg i miejsc użyteczności publicznej.

6. Sieć ciepłownicza

Zaopatrzenie w ciepło odbywa się poprzez system kotłowni przydomowych i lokalnych zakładowych. Gmina jest właścicielem 2 kotłowni w Kałuszynie. Kotłownia przy ul. Polnej wytwarza ciepło poprzez dwa piece węglowe KMR o mocy 350 KW każdy, dostarcza ciepło do budynków placówek oświatowych, przedszkola, Urzędu Miejskiego, OSP, budynku mieszkalnego wielorodzinnego. Kotłownia przy ul. Zamojskiej została

przebudowana w październiku 2013 roku. Po modernizacji pracuje na dwóch piecach na miał węglowy i eko-groszek o mocy 350 KW każdy. Z kotłowni tej ogrzewane są budynki: biblioteki, żłobka, Przychodni Zdrowia, budynki mieszkalne wielorodzinne.

7. Mieszkalnictwo

Na terenie miasta i gminy przeważa budownictwo jednorodzinne. Gmina Kałuszyn jest właścicielem 14 budynków komunalnych oraz 10 budynków we współwłasności z lokatorami, którzy wykupili mieszkania. Większość budynków wybudowana została przed II wojną światową, jedynie przy ul. Polnej 2 i Zamojskiej 15 zostały wybudowane w latach osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych XX wieku. Budownictwo wielorodzinne stanowią zasoby spółdzielni mieszkaniowych w Kałuszynie, w Sinołęce, Spółdzielni Mieszkaniowej „Przełom” w Mińsku Mazowieckim i wspólnoty mieszkaniowej w Gołębiówce.

8. Zaopatrzenie w gaz

W południowej części miasta firma Blue Gaz Sp z o. o. rozpoczęła budowę sieci gazowej średniego napięcia. Proces dostarczania gazu w tej sieci odbywa się w oparciu o gaz ziemny w postaci skroplonej, który autocysternami transportowany jest do stacji regazyfikacji. Po zmianie stanu skupienia gaz ziemny rurociągami trafia do finalnych odbiorców. Sieć jest prowadzona od gminy Mrozy przez Olszewice do Kałuszyna.

Ponadto część mieszkańców korzysta z gazu propan – butan w butlach gazowych. Dystrybucja gazu propan – butan prowadzona jest przez kilku prywatnych pośredników. Przez teren gminy (w Gracynie Dużym i Zimnowodzie) przebiega magistrala gazowa wysokiego ciśnienia: gazociąg ponadregionalny DN 700 (przystosowany do pracy pod ciśnieniem nominalnym 6,3 mPa i roboczym 5,5 mPa) Warszawa– Kobryń (tłocznia Rembelszczyzna).

9. Dostępność do Internetu, telefonizacja

Na terenie gminy jest dobra dostępność sieci komórkowej, co zaspokaja potrzeby mieszkańców w tym zakresie. W gminie dostępny jest Internet radiowy, również operatorzy sieci komórkowej dostarczają Internet.

IX. PODSUMOWANIE

„Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy”. Od tego jak gmina będzie gospodarować zasobami, jak będzie wykorzystywać swoje szanse zależy jej rozwój. Inwestowanie w infrastrukturę jest szansą na rozwój gospodarczy gminy i wyższy standard życia jej mieszkańców.

Zmiany jakie zachodzą w przestrzeni miasta i gminy Kałuszyn, naocznie dostrzegane przez mieszkańców i przyjezdnych odzwierciedlają rozwój infrastruktury bardziej niż przytoczone w tym opracowaniu liczby i nakłady finansowe.

Największym sukcesem ostatnich lat w zakresie przyciągania inwestorów oraz dla lokalnego rynku pracy jest zakończona we wrześniu 2018 roku budowa centrum logistycznego Firmy LIDL, którego uruchomienie nastąpiło w 2019 roku.

Przebudowa wraz z termomodernizacją budynku po dawnej aptece przy ul. Wojska Polskiego 20 w Kałuszynie rozpoczęta w 2018 roku, przewidziana do zakończenia w trzecim kwartale tego roku pozwoli na poprawę warunków pracy jednostek mających tam dotychczasową siedzibę oraz nadanie nowych funkcji dla tego budynku. Zaplanowano pomieszczenia biurowe na przeniesienie posterunku Policji z budynku Urzędu do nowej lokalizacji, przejście z dotychczas wynajmowanego lokalu administracji Zakładu Gospodarki Komunalnej w Kałuszynie, przewidziano również przestrzeń dla seniorów na utworzenie klubu seniora.

Ważnym zadaniem pod względem zaopatrzenia w wodę jak i nakładów finansowych była zakończona w 2018 roku modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w Garczynie Dużym, zaopatrująca w wodę mieszkańców gmin Kałuszyn i Jakubów.

W 2018 roku jak i latach wcześniejszych znaczącej poprawie uległa infrastruktura drogowa, przybyło dróg pokrytych nawierzchnią bitumiczną na wcześniej wykonanej sposobem gospodarczym podbudowie cementowej.

Systematycznej poprawie ulega baza sportowa na terenie przyszkolnym, w bieżącym roku została wymieniona nawierzchnia na boisku do piłki nożnej. Poza dużymi inwestycjami realizowane były mniejsze zadania, do których zaliczyć należy m.in.: budowę dodatkowych punktów oświetlenia ulicznego, przebudowę wewnętrznej linii zasilającej w budynku Urzędu Miejskiego, opracowanie projektu koncepcji rozbudowy Przedszkola Publicznego, koncepcję modernizacji oczyszczalni ścieków w Olszewicach.

Ponadto dbałość o tereny zielone, estetykę w przestrzeni publicznej, wydarzenia kulturalne, liczne projekty edukacyjne, związane z profilaktyką realizowane przez gminne jednostki i we współpracy z organizacjami sprawiają, że miasto i gmina Kałuszyn jest postrzegane jako przyjazne mieszkańcom i inwestorom.

Arkadiusz Czyżewski

Burmistrz Kałuszyna